

Κ. ΧΡΥΣΑΝΘΗ

ΝΕΝΙΚΗΚΕ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟ

(θεατρικό χρονικό σε τρεις εικόνες)

«ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΚΥΠΡΟΣ»

ΛΕΥΚΩΣΙΑ

1964

Κ. ΧΡΥΣΑΝΘΗ

ΝΕΝΙΚΗΚΕ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟ

(θεατρικό χρονικό σέ τρείς εικόνες)

«ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΚΥΠΡΟΣ»

ΛΕΥΚΩΣΙΑ

1964

Π Ρ Ο Σ Ω Π Α

Μιχάλης	— 30	χρονῶν	
Ροδῆς	— 22	»	
Κόκκινος	— 16	»	
Κούλα	— 19	»	
Σταῦρος	— 27	»	
Ἄνδρέας Ζάκος	— 22	»	
Αὔξεντιου ὡς Καλόγερος	— 32	»	
Μάρκος	— 27	»	
Χρήστος	— 40	»	
Μοῦσκος	— 27	»	
Χαρίλαος	— 30	»	
Ἄξιωματικός	— 40	»	
Α' Στρατιώτης	— 25	»	
Β' »	— 25	»	
Δεσμοφύλακας	— 50	»	
Δικηγόρος	— 60	»	
Πατέρας Ἄνδρέα	— 60	»	} βωθὰ πρόσωπα
Μάνα »	— 50	»	
Ἄδελφή »	— 16	»	
Ἄδελφός »	— 20	»	
Ἄνακριτῆς	— 45	»	
Ἄξιωματικός Φυλακῶν	— 40	»	

ΝΕΝΙΚΗΚΕ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟ

(Σε τρεις εικόνες)

ΕΙΚΟΝΑ ΠΡΩΤΗ

(Ύπόγειο. Ένα κουτί πρώτων βοηθειών, τραπέζι, δυο-τρεις καρέκλες, μικρό βαρελάκι στο θάθος, φυλλάδια κ.λ.π.)

Μιχάλης: Δεν πήρανε. Άνησυχῶ. Τί ὥρα κάνει, Ροδῆ;

Ροδῆς: Ἐννιά καί εἴκοσι.

Μιχάλης: Καί δὲν ξέρομε τί συμβαίνει.

Ροδῆς: Μπορεῖ νὰ μὴν ἦλθαν βολικά τὰ πράγματα καί ν' ἀναθάλανε.

Μιχάλης: Τότε γιατί νὰ μὴ γυρίσουν; Οὔτε γιὰ τὰ φυλλάδια. Καί ἡ ὀρολογιακή; Δεν πήρε.

Ροδῆς: Ἐχομε ἀτυχίες σ' αὐτές. Κάτι σκάρτο μᾶς στείλανε, Μιχάλη.

Μιχάλης: Κι' ἀνησυχῶ γιὰ τὸν σύνδεσμο. Ἡ Πολιτική Ἐπιτροπὴ βιάζεται γιὰ τὰ φυλλάδια. Ἡ προπαγάνδα εἶναι σάν τ' ἄλατι στὸ φαί. Καί κόψαμε πίσω τελευταίως. Οἱ πράκτορες μᾶς λένε πὼς ἡ ἀστυνομία ξεφοβήθηκε λίγο. Ἔτσι λέει ἡ ἔκθεση τοῦ Γιάννη.

Ροδῆς: Ὁ Γιάννης πάντα τὰ παραλέει. Ἐχει μέσα του τὸ σκουλήκι τῆς ἀπαισιοδοξίας. Μαῦρα ἐξ ἀρχῆς μᾶς τὰ παράσταινε. Ξέρεις τί δυσκολία βρήκα-νε νὰ τὸν στρώσουν; Ἀπὸ τὴν Ἀθήνα κλωτσούσε.

Μιχάλης: Μὰ ἐδῶ κάνει ἐξάίρετα τὴν δουλειά του. Εἶναι μάστορις, Ροδῆ.

Ροδῆς: Τὸν βοηθᾷ τὸ ἀθῶο του ὕφος. Κι' ἔχει γνωριμίες ἕνα σωρὸ ὀ φιλότιμος. Καί πὼς ξετρυπώνει νέες φιλιές! Στ! (θόρυβος. Χτυπήματα τρία γρήγορα, ἕνα ἀργά).

Μιχάλης: Ὁ νεαρός. Ὁ Κόκκινος.

Ροδῆς: Ὁ νεαρός; Δεν τοῦτες νὰ μείνη σπίτι του;

Μιχάλης: Τοῦ εἶπα. Ποιὸς ἀκούει ἀπ' αὐτὰ τὰ παιδιά; Ἡ αὐτὰ θὰ μᾶς βγάλουν ἀσπροπρόσωπος ἢ αὐτὰ θὰ μᾶς φᾶνε (ἀνοίγουν, μπαίνει).

Κόκκινος: Καλησπέρα. Μὲ στείλανε γιὰ τὰ φυλλάδια. Εἶναι εὐ-καίρια.

Μιχάλης: Πάλε, μωρὲ κυκλοφορεῖς; Δὲ σοῦ δόθηκε δίμηνη ἀπαλλαγὴ; Σὲ παρακολουθοῦνε. Ὑστερα εἶναι ἡ καταδίκη σου. Πᾶς νὰ μᾶς θάψης;

Κόκκινος: (ἔσσκεπάζει τὴν πλάτη του καί φαίνονται οἱ ραβδώσεις) Μοῦ τὰ χάραξαν μὲ τὸ καλάμι τοῦτα τὰ σημάδια στὴν πλάτη. Αὐτὰ ζητᾶνε αἷμα. Κι' ἀφοῦ δὲν μὲ ἀφήνετε νὰ πιῶ αἷμα θὰ κάνω ἄλλη δουλειά. Ὁρκίστηκα στὴν ψυχὴ τοῦ πατέρα μου, ποῦ βλέπω κάθε ὥκτα στ' ὄνειρό μου, νὰ ξεπλύνω τὴν προσβολὴ ἀπὸ τὴν πλάτη μου. Τοῦτα τὰ σημάδια ποῦ κοιτᾶτε εἶναι χαραγμένα καί στὴν ψυχὴ μου.

Ροδῆς: Καημένο παιδί! Μὰ ὁ ζῆλος δὲ βοηθᾷ πάντοτε. Σὲ τοῦτες τίς δουλειές χρειάζεται ψυχραιμία κι' ὑπομονή. Δὲ λέω: καί καρδιά.

Κόκκινος: Ἡ πολιτικὴ ἐπιτροπὴ μὲ στέλνει. Πιαστήκανε πρὸ ὀλίγου τ' ἄλλα παιδιά. Τὰ κουβαλήσανε κι' ὄλας σάν τίς σαρδέλλες στὸ στρατιωτικό.

Μιχάλης: Τί; Ποῦ; Λέγε ντέ;

Κόκκινος: Γράφανε συνθήματα. Εἶχε καί μιὰ μικρὴ φασαρία κι' ὄλες οἱ περίπολες εἶναι μαζεμένες στὴν περιοχὴ τῆς ἀγορᾶς. Εἶναι εὐκαιρία νὰ βγῶ στὶς γειτονιές γιὰ διανομὴ. Ἀπ' ἔξω εἶναι... καί περιμένει.

Ροδῆς: Ποιός;

Κόκκινος: Ἡ Κούλα. Ζητᾷ τὸν Ἀνδρέα. Καί στενωχωριέται νὰ κατέθῃ ἐδῶ στὸ ὑπόγειο. Δεν ἀντέχει, λέει, τοὺς θυμοὺς τοῦ Μιχάλη.

Μιχάλης: Καίρὸς τώρα γιὰ τέτοια; Πόλεμος καί ἀγάπη δὲν πᾶνε ἀγ-καλιὰ-ἀγκαλιὰ. Θάχομε καμιὰ λαχτάρα μὲ τούτη.

Ροδῆς: Μὴν εἶσαι στρυφνός. Γιὰ τὴν ἀγάπη ἔχει πάντοτε χῶρο ἡ καρδιά τοῦ νέου. Ἐοῦ παντρεύηκες ἐνωρίς κι' ἔχεις ἕνα μάτσο παιδιά. Ρωτᾶς καί τοὺς ἀνύπαντρους; Κι' ὕστερα... ἡ ἀγάπη σπρώχνει γιὰ τὰ μεγάλα ἔργα.

Μιχάλης: Νὰ περιμένουν νὰ κερδίσουμε τὴν μάχη. Γιὰ τ' ἄλλα ὑπάρ-χει καίρὸς.

Ροδής: Μιχάλη... Μπαγιάτεψες. 'Η καρδιά δὲν ξέρει ἀπὸ τούτες τις φιλολογίες σου.

Μιχάλης: Δὲν θ' ἀφίσω νὰ πιαστοῦν οἱ ἄνθρωποι μου, ἐσεῖς βρέ, γιὰ τὸ τοῦ λεγόμενου καὶ τῆς λεγόμενης, χτυπᾶ ἡ καρδιά γιὰ ζαχαρώματα. "Ἡ θὰ σταματήσει αὐτὴ ἡ ὑπόθεση ἢ θὰ κάμω ἔντονη ἀναφορά. Νὰ μοῦ τὸ στρίβουν καὶ οἱ δυὸ ἀπὸ τὸν τομέα μου.

Ροδής: Νὰ δώσουμε τὰ φυλλάδια στὸν Κόκκινο τώρα. 'Αργότερα τὸ συζητάμε. "Ὅλο ἀντιρρήσεις εἶσαι ἀπόψε (τοῦ δίνουν φυλλάδια).

Μιχάλης: Τράβα στὸ καλὸ καὶ καλὴ ἐπιτυχία.

Κόκκινος: Εὐχαριστῶ.

Ροδής: Καὶ νὰ μοῦ περιοριστῆς λίγο καιρό.

Μιχάλης: Ναί! Ναί! ἄλλοιῶς θὰ πάθουμε τίποτε. Σὲ παρακολουθοῦνε πιά βῆμα πρὸς βῆμα.

Κόκκινος: Ξέρω καὶ τοὺς γλυστρῶ κάτω ἀπὸ τὴν μύτη.

Μιχάλης: Μὴν ἔχεις ἐμπιστοσύνη στὸ ἄστρο σου, παιδί μου. Κάλιο νὰ κρατᾶμε λίγη πεισινὴ. 'Ὁ προσεχτικὸς δὲν ζημιώνει. Μπορεῖ νὰ κάμη λίγο πῖσω, μὰ δὲν τὰ χάνει ὅλα.

Κόκκινος: "Ὅλα ἢ τίποτε. Καληνύχτα σας.

Μιχάλης & Ροδής: Καληνύχτα.

Κόκκινος: (Κοντοστέκεται) 'Ἡ Κούλα τί θὰ γίνη;

Μιχάλης: Εἴμαστε ἀπόψε πνιγμένοι στὴ δουλειά. Δὲ χρειάζομαστε γυναικες ὕστερα ἀπὸ τις ἐννιά. Θὰ εἰδοποιηθῆ αὔριο.

Κόκκινος: Καλά. Καληνύχτα.

Μιχάλης & Ροδής: Καληνύχτα.

Μιχάλης: Καὶ τὰ μάτια σου τέσσερα. (Σὲ λίγο) Θάχουμε καμιὰ λαχτᾶρα μὲ τὴν Κούλα. 'Ὁ 'Αντρέας τῆς ἔχει πολλὴ ἀδυναμία.

Ροδής: Μ' εὐχαριστεῖ ἡ ἀνταπόκριση.

Μιχάλης: "Ἰσα-ἴσα αὐτὸ μ' ἀνησυχεῖ. 'Ἡ ἀγάπη καὶ τὸν πιὸ τολμηρὸ τὸν κάνει λαπᾶ, νά! ἓνα πρᾶμμα ἄτολμο, ἀσχημάτιστο, χωρὶς δύναμη.

Ροδής: Καὶ ἡ Κούλα ἔχει τὸν ἐνθουσιασμό της. Μᾶς δούλεψε παραδειγματικά. Τis πρώτες ἐπιτυχίες τις χρωστᾶμε στὴν ἐξυπνάδα καὶ τὴν τόλμη της.

Μιχάλης: Μὰ τελευταία σάμπως νὰ λογαριάζη τὸν ἑαυτὸ της περισσότερο ἀπ' ὅσο πρέπει. 'Ἡ ἀγάπη δὲν εἶναι πάντοτε θυσία. Πολλὲς φορές εἶναι ἀπαίτηση.

Ροδής: Παράγινες αὐστηρός, Μιχάλη. Φαίνεται ἡ ὑπεύθυνη θέση κάνει τὸν ἄνθρωπο μονοκόμματο.

Μιχάλης: Τῶχουν οἱ στιγμές, φίλε. Δὲν εἶναι χῶρος γιὰ ἄλλες δουλειές τώρα. 'Ἐδῶ πνιγώσατε νὰ βοηθήσουμε τὴν πολιτικὴ στὸ κίνημά μας. 'Αλλοιῶτικα ὅλα πᾶνε φούντα.

Ροδής: "Ακουσε;

Μιχάλης: Κάποιος κατεβαίνει ἀπαλὰ σὰν γάτα. "Α! Γυναικεῖο πάτημα. 'Ἡ Κούλα... (χτυπᾶ ἑφτά φορές) Δὲ στῶπα; (ἀνοίγουν) "Ἐλα.

Κούλα: Καλησπέρα.

Μιχάλης: Νὰ μένουν τὰ καλησπερίσματα. Σὲ πρόσταξα νὰ πᾶς σπίτι. Γιατὶ παρακοῦεις;

Κούλα: Πρέπει νὰ δῶ ἀπόψε τὸν 'Αντρέα. Σπίτι δὲν εἶναι. Μοῦ φάνηκε μιὰ στιγμή πὼς τὸν εἶδα στὸ δρόμο μὲ κινήσεις γιὰ δράση. Τῶστριψα γιὰ ἐδῶ.

Μιχάλης: Εὐτυχῶς ποῦ συκρατεῖσαι. "Ἐχουμε ἀποτυχίες τελευταίως. Μονάχα ὁ 'Αντρέας μᾶς βγάξει ἀσπροπρόσωπος.

Ροδής: Κάθησε, Κούλα.

Μιχάλης: Νὰ πάη, νὰ πάη σπίτι της. 'Ὁ πατέρας της διαρκῶς τὴν ἀναζητεῖ. Κάτι μυρίστηκε καὶ διαρκῶς τὴν ἐμποδίζει. Θ' ἀκουστῆ μιὰ μέρα ἀπὸ τοὺς καταδότες ἢ συμπεριφορά του. 'Ἐκφράζεται τόσο ἀσχημα τάχα γιὰ νὰ κρύψη τις κινήσεις τῆς Κούλας ποῦ μᾶς γίναν ἱστορίες. Προχτές παραπονέθηκε ὁ τομέας τῆς γειτονιάς σου. Δὲ μπορεῖ νὰ ὑποφέρει πιά τὴν ἀντίδρασή του. Κάθησε, λοιπόν, λίγο σπίτι στ' αὐγά σου νὰ ρουφήξῃ κι' αὐτὸς λίγο τὴ γλῶσσα του. Μὴν τοῦ τύχει καὶ καμμιά λαχτᾶρα...!

Κούλα: Τὸ ξέρω πὼς μ' ἔχετε ἀντικαταστήση...

Μιχάλης: 'Υποχρεωτικῶς. Γιατὶ ἔχουμε τὴν πληροφορία πὼς ἓνα ὄργανο τῆς ἀστυνομίας σὲ ὑποψιάζεται.

Κούλα: Δὲν εἶναι πρόφαση αὐτό; Γιὰ νὰ μὲ ξεφορτωθῆτε, δηλαδή;

Μιχάλης: 'Ἡ πικρὴ ἀλήθεια. Ξέρεις πὼς σὲ εἶχαμε τὸ δεξί μας χέρι. Καὶ πὼς ἴσα-ἴσα γι' αὐτὸ γλυτώνει ὁ πατέρας σου ποῦ καταφέρεται ἐναντίον μας.

Κούλα: Κι' όμως αυτός έστειλε προχτές τις διακόσιες λίρες.
Μιχάλης: Ποιές διακόσιες λίρες;
Ροδής: Πού μάς παρεχώρησε ή πολιτική έπιτροπή.
Μιχάλης: Τί λές, Κούλα!
Κούλα: Στ' όρκίζομαι. Έγώ τις πήρα.
Μιχάλης: Μè συγχωρείς, Κούλα, έκ μέρους του πατέρα σου. Του φιλοϋμε τó χέρι.
Ροδής: "Έχουν και τὰ γεράματα τόν τρόπον τους, Μιχάλη. "Έχουν και αυτά τήν τόλημ τους.
Μιχάλης: Γι' αυτό πρέπει νάμαστε προσεχτικοί στις κατηγορίες. Σίγουρες έκατόν τοίς έκατόν οί προγραφές. Άλλοιώτικα...
Ροδής: Έκτελοϋμε τó ίδιο μας τó σώμα.
Μιχάλης: Άκριθώς. Άλλά... Κούλα, γιατί τόση βία, ίσα-ίσα άπόψε που μάς πνίγει ή δουλειά; Γιατί, παιδί μου, παρακούεις... Διαταγές είναι αυτές. Σοϋ είπα νά μείνης σπίτι... Όφείλεις νά ύπακούσης. Άλλοιώς...
Κούλα: Άλλοιώς...
Μιχάλης: Θά κάμω άναφορά έναντίον σου. Και ξέρεις τις συνέπειες. "Ε;
Κούλα: Τί... συνέπειες;
Μιχάλης: "Αί τó παρακάνεις. Πούσαι βρέ Ροδη! Τάδες; "Έχω δικαιο; Άγάπη και ξεαγάπη. Νάτηνε τώρα που μοϋ βγάξει δυό σπιθαμές γλώσσα. Τί θέλεις, κυρά μου; Νά σε άνακηρύξω έδω άρχηγό; Νά λές έσύ τήν κουβέντα σου κι' έμεις νά σκύβουμε τó κεφάλι; "Ε; "Άμε στό καλό είπα...
Ροδής: Πρός Θεοϋ, Μιχάλη. Τί τρόπος είναι αυτός.
Μιχάλης: Τή δουλειά σου έσύ.
Κούλα: Μήν τόν ξεσυνερίζεστε.
Μιχάλης: Γιατί έχωμε τις άγωνίες μας;
Ροδής: Και ίσως νάχουμε άποτυχίες;
Κούλα: "Έχω καταλάβει πώς ό Άντρέας θέλει νά φύγη για τó βουνό. "Έχω πληροφορίες αίγουρες. Και τó νοιώθω πολϋ άλλαγμένο. Χωρίς νά μπορώ νά έξηγήσω τήν άλλαγή του. "Υπάρχει ένας φόβος στα μάτια του. Συμβάινει τίποτε μεταξύ σας;
Μιχάλης: Άδύνατο. Τουτός κάνει όλη τήν δουλειά. "Έχει μέσα του τήν έπιτυχία.
Κούλα: Κι' όμως είναι άπόφασισμένος νά τὰ παρατήση όλα και νά βγή στό βουνό.
Ροδής: Γι' αυτό έχει μια νευρικότητα τελευταίως; Προχθές είχε άποτύχει άδικαιολόγητα. "Ετρεμε τó χέρι του όταν πήγε ν' άνάψη τó φυτίλι.
Κούλα: Μοϋ είπε άκριθώς πώς θά λείψη λίγους μήνες. Στην άρχή ύπέθεσα πώς θάφευγε με καράβι για δουλειές έξω. Σά ν' άκούω...
Μιχάλης: Σύρσιμο. Κάποιον τραβάνε (κτυπά ή πόρτα δυό φορές). Ό Σταϋρος. Βογγητό;
Ροδής: (Άνοίγει) Σταϋρο; Πληγωμένος; Αίματα;
Σταϋρος: Βοήθα με...
Μιχάλης: Είσαι βέβαιος πώς δέν άφησες σημάδι, Σταϋρο;
Σταϋρος: Δέν ξέρω στήν σκάλα. Πάντως στό δρόμο έχω προσέξει.
Ροδής: Νερό.
Σταϋρος: Νερό (τόν ξαπλώνουν).
Κούλα: Δόστε μου γάζες και άκριφλαβίνη. Πληγώθηκες; Μπά! μικροπράγματα.
Σταϋρος: "Όπως βλέπετε. Εϋτυχώς. Πήρε ή έρημη ή μπόμπα μα ή ζημιά ήταν λίγη. Τήν πλήρωσα κι' έγώ.
Ροδής: Τί ζημιά;
Κούλα: "Άσε τον ήσυχο, Ροδη. Τήν άκριφλαβίνη. "Α! νάτην εκεί!
Μιχάλης: Οί άλλοι τί γίνανε;
Σταϋρος: Βρίσκουν δυσκολία. Άλλά δέν άναβάλανε. Οί περιπολίες με τήν δική μου άποτυχία μαζεϋτήκανε στήν περιοχή μου. "Ετσι ό Άντρέας και οί άλλοι θά δράσουν τώρα πιό άνετα. Άλλά, Μιχάλη, τόν είδα.
Μιχάλης: Ποιόν;
Σταϋρος: Τόν Τραντίνο.
Ροδής & Μιχάλης: Τόν Τραντίνο;
Ροδής: Μά δέν τόν έχουν συλλάβει; "Εθαβε μπόμπες μες τις πορτοκαλιές.
Κούλα: Τόν κλείσανε μάλιστα σε στρατόπεδο. Κι' έφαγε τής χρονιάς του.

Σταύρος: Καί όμως τόν είδα στο αυτοκίνητο τής Αστυνομίας να κλπίζει και να κουβεντιάζει φιλικά.

Μιχάλης: Τότε είχε δίκαιο ο λοχίας που μας ειδοποίησε πως είναι κλόπο ή σύλληψή του.

Ροδής: Ξέρει πολλά;

Μιχάλης: Μονάχα τόν βοηθό του σύνδεσμου. Πάντως κι' αυτός πρέπει να φύγει για τὸ βουνό. Νὰ τὸ ἀναφέρουμε στὸν ἀρχηγό. Πρέπει νὰ καθαριστῆ ἔγκαίρως τὸ κοπρόσκυλο, μήπως ξέρει περισσότερα.

Κούλα: Δόστε μου μιὰ σακκούλα καὶ νερό. Νὰ σφουγγαρίσω τὴν σκάλα μήπως ἔσταξε αἷμα τοῦ Σταύρου.

Μιχάλης: Εἶναι κεῖ στὴν γωνιά, Ροδῆ. Ὅταν στεγνώσουν τὰ σκαλοπάτια σκόρπησε λίγο πιπέρι.

Κούλα: Γιατί;

Μιχάλης: Νὰ μὴν πάρουν μυρωδιὰ τὰ ἀνιχνευτικὰ σκυλιὰ.

Σταύρος: Τί; Καινούργιο εἶναι τοῦτο;

Μιχάλης: Γιὰ καλὸ καὶ γιὰ κακὸ. Δὲν τὰχω περὶ πολλοῦ τοῦτα τὰ ζωντόβολα. Μόνο στὰ γυμνάσια καὶ στὶς ἐπιδείξεις εἶναι ἀφθαστα.

Ροδής: Τσίρκουλο.

Μιχάλης: Στὴν ἀνίχνευση βράσε ρύζι. Λαπάδες εἶναι. Μὰ γιὰ καλὸ καὶ γιὰ κακὸ...!

Κούλα: Βγαίνω. Πῆρα καὶ πιπέρι σ' ἓνα μικρὸ σακκουλάκι (φεύγει).

Μιχάλης: Ὠραῖα. Κι' ἔχε τὸ νοῦ σου. Μπά! μὲ ταραξανε τὰ νεῦρα ἀπόψε. Ὁ ἔρωτας καὶ τὰ μασκαραλίκια μᾶς φέρανε τίς ἀναποδιές.

Σταύρος: Ὠχ!

Ροδής: Πονᾶς;

Σταύρος: Πολύ. Θαρρῶ ἔχασα αἷμα. Τί θὰ γίνῃ μὲ τὸ γιατρό;

Μιχάλης: Νὰ περάσουν τὰ μεσάνυχτα. Γύρω στὶς δυὸ θὰ μωρέσουμε νὰ σὲ πᾶμε. Νὰ ρίξης τὴ μπόμπα δὲ φοβήθηκες καὶ γνοιάζεσαι γιὰ μιὰ σταλιά αἷμα; Μπα...

Ροδής: Νὰ μὴν ἔχεις θραῦσμα μέσα. Τοῦτο δυσκολεύει.

Σταύρος: Γίνεται, Ροδῆ μου; Τ' ἀποφασίσαμε, δὲν εἶναι; Γλυκειὰ εἶναι ἡ ζωὴ βέβαια, μὰ ἀφοῦ μᾶς πῆρε τὰ μυαλά ἢ ἰδέα, βράστηνε τὴν γλυκάδα τῆς ζωῆς.

Μιχάλης: Αἴ! ὄχι κι' ἔτσι; Μᾶς χρειάζεται κάθε χέρι. Ξέρεις πόσο δυσκολευόμαστε στὴν ἐπιλογή. Πολλοὶ προσφέρονται. Ποιοὶ μποροῦν ὅμως; Νὰ τὸ λέει κι' ἡ ψυχὴ καὶ τὸ χέρι τους;

Σταύρος: Καὶ ποιοὺς ἐμπιστευόμαστε;

Μιχάλης: Εἶδες. Ὁ Τραντίνος!

Σταύρος: Θὰ πάη τοῦ μάρκου τούτη ἡ ὑπόθεση;

Μιχάλης: Ποιὸς ξέρει; Μὴ λιποψυχᾶς. Τοῦτες οἱ δουλειές δὲν τελειώνουν στοῦ ἄψε-σθῦσε. Ἐξ ἄλλου ἐμεῖς βοηθᾶμε τὴν πολιτικὴ. Δὲν ἔχουμε τὴν πρωτοβουλία. Ἀσφαλῶς οὔτε τὴν πρόβλεψη (κτυπᾶνε ἑπτὰ φορές) Ἄνοιξε τῆς Κούλας. Γύρισε ἀπ' ἐδῶ, γύρισε ἀπ' ἐκεῖ ἐμπόδιο τὴν ἔχουμε.

Ροδής: Ἐ! ὄχι κι' ἐμπόδιο. Δεξὶ χέρι τὴν εἴχαμε.

Κούλα: Ἐρευνα. Γρήγορα.

Μιχάλης: Τέλειωσες τὴν δουλειά σου;

Κούλα: Ὀλα. Καὶ πιπέρι στοῦ κεφαλόσκαλο (ἀκούεται θόρυβος). Κτύπημα μπαστουνοῦ.

Μιχάλης: Μήπως καὶ μᾶς πῆρες στοῦ λαιμοῦ σου, Σταύρο;...

Σταύρος: Ποῦ ἤθελες νὰ πάω μὲ τὸ τραῦμα; Στὴν ἐκκλησία;

Ροδής: Ἀφήστε τώρα τίς προκλήσεις...

Κούλα: (τέσσερις κτύποι) Κτυπᾶ τὸ μπαστούνι πάλι.

Μιχάλης: Ὁ Μάστρος.

Ροδής: Νὰ περιμένουμε ἐπανάληψη (περιμένουν). Δὲν κτυπᾶνε... Πολυὰ πατήματα.

Μιχάλης: Θᾶναι ἢ ἔρευνα.

Κούλα: (γονατιστῆ προσεύχεται) Παναγία μου Δέσποινα (ψιθυριστὰ) Θεέ μου νὰ μὴν ἔλθῃ ἀπὸ δῶ ὁ Ἄντρέας.

Μιχάλης: Ἀλλοίμονο! ἂν πέσουν πάνω στοῦ μπλόκο; Κουτοὶ εἶναι; Ὅχι. Καὶ τὸ κτύπημα τοῦ μαστροῦ; Ἀπόφαση. Ζητῶ τὴν ἰδέα σας.

Ροδής: Ἄν μᾶς ἀνακαλύψουν;

Μιχάλης: Ναί! Κάλλιον νᾶμαστε ἐξηγημένοι κι' ἔτοιμοι.

Ροδής: Νὰ τὰ τινάζουμε δλα στὸν ἄερα.

Κούλα: Χριστός καί Παναγία μου! Μή κακομελετᾶς, ἄνθρωπε.
 Σταῦρος: Ἄν παραδοθοῦμε τί θά μᾶς κάνουν; Ξύλο; Ξύλο. Ἄνά-
 κριση; ἀνάκριση. Κρεμάλα; Ἐδῶ εἶναι... εἶναι ἡ δυσκολία.
 Ροδῆς: Γι' αὐτό λέω νά τά τινάξουμε ὄλα. Τουλάχιστο γινόμαστε τὸ
 παράδειγμα.
 Μιχάλης: Ἐσύ, Κούλα;
 Κούλα: Ἀκολοῦθῶ. Ὑποτάσσομαι στή μοίρα μας (κλαίει). Ὅχι! ὄχι!
 Μιχάλης: Τότε γιατί μοῦ κατέθηκες ἐδῶ μέσα στο μνήμα μας.
 Ροδῆς: Δάγκωσε τή γλώσσα σου, μάστρε. Τά παραλές σήμερα.
 Μιχάλης: Ἐδῶ πόλεμο ἔχουμε κι' ὄχι γλυκάδες. Κι' ἐδῶ ἐγώ προστά-
 ζω. Αὔριο πού θά πᾶς, ἂν πᾶς, στο σπίτι σου, πρόσταζε τὸν πατέρα σου μὲ τίς
 διακόσιες λίρες του.
 Ροδῆς: Σᾶς παρακαλῶ.
 Σταῦρος: Σᾶς παρακαλῶ. Ἐξαντλοῦμαι...
 Ροδῆς: Ἐξαντλεῖσαι;
 Μιχάλης: Ἡ μᾶς ἔδωσε τίς διακόσες λίρες γιὰ νά ξαγοράση τὰ καμώ-
 ματά του;
 Κούλα: Ὅχι! λοιπόν! Ὅχι!
 Μιχάλης: Ὅχι; (προχωρεῖ ἀπειλητικός).
 Κούλα: Ὅχι γιὰ τὸν πατέρα μου!
 Ροδῆς: Σᾶς παρακαλῶ. Ζοῦμε στήν ἄκρη τοῦ γκρεμοῦ. Μή τσακωθῆ-
 τε. Μπορεῖ σὲ λίγο νά μᾶστε μπροστά στὸν Θεό, τὸν Κριτῆ...
 Κούλα: Γιὰ τὴν ἀνατίναξη ναί!
 Μιχάλης: Ἐτοιμάσε, Ροδῆ, τὸ βαρέλλι μὲ τὸ μπαρούτι καὶ τὸ φυτίλι.
 Ἐσύ ἐπρότερες τὸ τίναγμα. Θά πρέπει νά τὸ ἀναλάβης. Ὁ Θεός βοηθός.
 Σταῦρος: Ὁ Θεός ἄς μᾶς συγχωρέση. Μὲ καθαρή συνείδηση πολεμή-
 σαμε.
 Μιχάλης: Ὁ Θεός ἄς μᾶς συγχωρέση. Στ' ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ
 Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἐτοιμο τὸ φυτίλι;
 Ροδῆς: Ἐτοιμα ὄλα. Ὅχι καὶ νεῦρα τὴν τελευταία στιγμή. (Ἐτοιμά-
 ζονται).
 Μιχάλης: Μονάχα ἂν σπάσουν τὴν πόρτα τοῦ ὑπόγειου καὶ μποῦν μέσα
 θ' ἀνάψης τὸ κοντὸ φυτίλι. Τ' ἀκούς; Νά πάνε καὶ λίγοι ἀπ' αὐτοὺς μαζί μας.
 Κούλα: Λιγότεψε ὁ θόρυβος.
 Σταῦρος: Τὴ γλυτώσαμε, λέω. Τῶχα προαίσθηση, γιατί δὲ σκέφτηκα
 τὰ παιδιά μου. Πάει νά πῆ πῶς ἡ ψυχὴ μου εἶναι σίγουρη γιὰ τὴ σωτηρία μας.
 (Ἕνα χτύπημα βροντερὸ κι' Ἕνα σύριμο).
 Κούλα: Ὁ Ἄντρέας... (τρέχει).
 Μιχάλης: Περίμενε, Κούλα. Νά περιμένουμε ἐπανάληψη.
 Κούλα: Τρελλάθηκες; Οἱ στρατιῶτες κι' οἱ σκύλοι εἶναι γύρω καὶ θά
 περιμένουμε;
 Μιχάλης: (Βγαίνει τὸ πιστόλι) Μεῖνε ἀκίνητη ἢ σοῦ τ' ἀδειάζω.
 Κούλα: Μιχάλη... (χτύπημα) Εἶναι... ὁ Ἄντρέας ὁ Ζάκος.
 Μιχάλης: Ὁ Ζάκος! Ἄνοιξε.
 Κούλα: (Ἄνοιγει) Ἄντρέα (τὴν ἀρπάζει στήν ἀγκαλιά του).
 Ἄντρέας: (Χλωμὸς κουρασμένος) Θεέ μου.
 Μιχάλης: Κάθησε ντέ. Νερό;
 Ροδῆς: Λίγο κονιάκ;
 Ἄντρέας: Νερό. Ἄερα.
 Κούλα: Νερό... (τρέχει νά φέρη).
 Ἄντρέας: Καλησπέρα σας. Σταῦρο; Πληγώθηκες;
 Σταῦρος: Γρατζουνιά. Ὁ ἀέρας τῆς μπόμπας. Χιχί!
 Ἄντρέας: Νά ζήσης ἀδελφέ, καὶ νά μὴ σου λείψη τὸ κέφι.
 Κούλα: (τοῦ δίνει νερό) Πιές, Ἄντρέα μου.
 Ἄντρέας: Κούλα! Ποῦ βρέθηκες;
 Κούλα: Πιές τώρα. Ὑστερα μὲ ρωτᾶς, Ἄντρέα.
 Μιχάλης: Εἶδες τὸν ἀρχηγό;
 Ἄντρέας: Τὸν γενικό; Ἐδῶ εἶναι;
 Μιχάλης: Τὸν τοπικό. Ἀκούσαμε τὰ χτυπήματά του χωρὶς ἐπανάληψη.
 Ἦταν τὴν ὥρα τῆς ἔρρευας. Νάχουμε καμμιὰ ἀναποδιά;
 Ἄντρέας: Ἄ! μπά! Λύθηκε τὸ μπλόκο χωρὶς νά πιᾶσουν κανένα. Μο-
 νάχα μοῦ φάνηκε στο μισόφωτο πῶς εἶδα τὸν Τραντίνο. Ὁ Θεός νά μὲ βγάλῃ
 ψεύτη.

Σταύρος: Δέν σᾶς τῶπα; Φῶς φανάρι. Εἶναι προδότης.
Μιχάλης: Θά εἰδοποιηθῆ ὁ ἀρχηγός. "Ἐχουμε στά χέρια μας τρία ἐπι-
βαρυντικά. Ἄλλὰ ὁ χτύπος τοῦ ἀρχηγοῦ;
Ἀντρέας: Νά περιμένουμε. Τὸ Βαρώσι εἶναι ἀνάστατο.
Μιχάλης: Ὑποχρεωτικῶς θά περιμένουμε. Ἐξάλλου πρέπει νά πάμε τὸν
Σταύρο κάπου γιὰ περιθάλψη. Δέν κάνει νά φέρομε ἐδῶ γιατρό.
Κούλα: Συνήλθες, Ἀντρέα;
Ἀντρέας: Ἄφου συζητῶ. Ὡστόσο μὲ πνίγει ὁ ἀέρας τῆς πόλης. Τὸ
σαμποτάζ καὶ ἡ ρίψη μπόμπας δέν εἶναι τῆς κράσης μου.
Μιχάλης: Εἶναι καὶ παραεἶναι. Τούτα κάμνουν τὴν δουλειά. Τὸ βουνό
εἶναι γιὰ πασατέμπο ἢ γιὰ τοὺς καταζητούμενους. Δέν κερδίζεται ἡ μάχη στήθος
μὲ στήθος. Τὸ ξέρεis. Τῶρες χίλιες φορές. Τώρα τί σὲ ἄλλαξε; "Η... (κοιτά-
ζει τὴν Κούλα).
Ἀντρέας: Δέν εἶναι αὐτὸ πού συζητῶ.
Μιχάλης: Ἄμέ, τί;
Ἀντρέας: Πῶς νοιώθω ἐγώ.
Μιχάλης: Μπᾶς καὶ βαρέθηκες, Ἀντρέα, τὴν δράση, καὶ ζητᾶς ἀνάπαυση
στὸ ὑπαιθρο;
Ἀντρέας: Μὴν εἶσαι κουτός. Ἐδῶ καλὰ τὴν ἔχω. Στὸ βουνό εἶναι σί-
γουρο πῶς θά μπῶ στὴν τάξη τῶν καταζητούμενων. Πέντε χιλιάδες λίρες τὸ κε-
φάλι μου. Ἐνῶ τώρα δέν ἀξίζει.
Ροδῆς: Παρὰ μιά ψεῖρα.
Ἀντρέας: Σωστά. Τί λές, Κούλα;
Κούλα: Δέν μοῦ πέφτει λόγος.
Ἀντρέας: Μὰ ἀστειεύμαστε, Κούλα. Πῶς θά σκορπίση ἡ ἔγνοια καὶ
ὁ φόβος; Μὲ τ' ἀστείο. "Ὅλο καρδιοχτύπι κι' ἀναστεναγμούς;
Κούλα: Δὲ συμφωνῶ.
Ἀντρέας: Ἄλλὰ;
Κούλα: Μὲ τὴν πίστη πρὸς τὸν Θεό.
Ἀντρέας: Αὐτὸ εἶναι ἡ ἀρχή μας. "Ἄλλο ἐκεῖνο ἄλλο τοῦτο (4 κτύποι).
Μιχάλης: Ὁ μάστρος.
Ροδῆς: (πάει κοντὰ) Θά περιμένουμε (σὲ λίγο 4 κτύποι).
Μιχάλης: Τὰ πιστόλια (Ροδῆς ἀνοίγει).
Αὔξεντίου: (μὲ ντύσιμο καλογήρου) Καλησπέρα σας, πρόβατα. Φτηνά
τὴν γλύτωσα.
Μιχάλης: Πῶ, πῶ! Τί σουλοῦπι εἶναι τοῦτο; Ὁ Γρηγόρης ἀπὸ τὴ Λύ-
ση;
Αὔξεντίου: Τὸ σουλοῦπι τοῦ παποῦ μου. "Ὅταν μὲ πρωτόειδε ὁ πατέ-
ρας μὲ τὴν μεταμφίεση τοῦτη κόντεψε νά λιγοθυμήση. Νόμισε πῶς ἔβλεπε τὸ φάν-
τασμα τοῦ πατέρα του, τοῦ παποῦ μου δηλαδή.
Μιχάλης: Καὶ πῶς ἀπὸ δῶ, Γρηγόρη;
Αὔξεντίου: Ἐπείγουσα εἰδοποίηση ἀπὸ τὸ γενικό. Ἄλλὰ παρὰ τρίχα
νά μὲ πέρνανε μυρωδιά. Χτύπησα. Τ' ἀκούσετε;
Μιχάλης: Ναι, ναί. Περιμέναμε ἐπανάληψη.
Αὔξεντίου: Εὐτυχῶς. Ἄλλοιῶτα θά μᾶς πιάνανε σάν τοὺς ποντικούς
στὴ φάκα.
Μιχάλης: Εἶχε ἡ Κούλα ἀντιληφθῆ τὸ μπλόκο κι' ἔτσι πήραμε τὰ μέ-
τρα μας.
Αὔξεντίου: Καὶ ἐτοιμαστήκετε γιὰ ἀνατίναξη;
Μιχάλης: Δημοκρατικὴ ἀπόφαση.
Αὔξεντίου: Μωρὲ κουράγιο πού τῶχετε! Λοιπόν, οἱ διαταγές τοῦ ἀρ-
χηγοῦ ἀλλάζουν τὰ σχέδιά μας. Ὑπάρχει πληροφορία πῶς ἀρχίσαν μεγάλες κι-
νήσεις ἐκκαθαρίσεως στὰ βουνά. Ἀρκετὸς στρατὸς ἀπεσπᾶστηκε ἀπ' τὶς πόλεις.
Γιὰ νά χαλαρῶθῆ ὁ κλοιὸς πού ἀρχισε, πρέπει νά δημιουργηθοῦν ὁμαδικές ἐξεγέρ-
σεις στὶς πόλεις. Νά ξεσηκωθοῦν τὰ σχολεῖα. Νά ρίξετε ὅμως ἀφοβὰ μπόμπες
πτοῦς στρατιῶτες ἔστω κι' ἂν ἔχουμε θύματα δικούς μας.
Ἀντρέας: Ἀδύνατο, Γρηγόρη. Στὰ τυφλά δὲ ρίχνω μπόμπες.
Αὔξεντίου: Μὰ δέν γίνεται ἄλλοιῶς. Θά συλληφθῆ ὁ πυρήνας τῶν
βουνῶν.
Ἀντρέας: Ἀδύνατο νά τὸ ἀναλάβω ἐγώ. Δέν ἀντιτίθεται στὸ σχέδιο.
Δέν μπορῶ ὅμως νά συνεχίσω τὴν δράση τοῦ σαμποτέρ καὶ τὰ ὅμοια. Μὲ παι-
δεύει τὸ στήθος μου, μὲ παιδεύει.
Αὔξεντίου: Ἄντρέα!

Ἄντρες: Γιὰ τὸν ἑαυτὸ μου ἰσχύουν αὐτά. Δὲν κατηγορῶ τοὺς ἄλλους. Ἐγὼ θέλω νὰ βγῶ στὸ βουνό. Παλληκαρία.

Αὐξεντίου: Δικαίωμά σου.

Μιχάλης: Μὰ εἶναι ὁ καλύτερος στὸν τοιμέα. Τοῦτος εἶναι ὁ πραγματικός νοῦς.

Αὐξεντίου: Ἔχει δικαίωμα ἐπιλογῆς. Ἀκόμα καὶ νὰ ἀποχωρήσῃ, ἀρκεῖ νὰ βουλώσῃ τὸ στόμα του. Δὲν τὸ λέω τὸ τελευταῖο γιὰ σένα, Ἄντρέα. Δί-νω ἀπλῶς ἰδέα τῆς ἐλευθερίας γιὰ τὰ μέλη μας. Ποῦ βέβαια δὲ σημαίνει ἀπειθαρχία. Ἀπλῶς ἐκλογὴ δράσεως.

Ἄντρες: Δὲν μπορῶ νὰ κοιμηθῶ. Βλέπω μπροστά μου ἄθῶα γυναικό-παιδα ποὺ πληγώνονται ἢ σκοτώνονται κατὰ τὴ δρᾶση μου. Ἡ ἀποψὴ μου εἶναι ἡ παλληκαρία δρᾶση. Καὶ μόνο. Λυπᾶμαι τὰ γυναικόπαιδα.

Αὐξεντίου: Ὑπάρχουν θύματα στὸν κάθε ἀγῶνα.

Ἄντρες: Δὲν θέλω νάμαι ἐγὼ ὁ θύτης. Δὲν μοῦ τὸ ἐπιτρέπει ἡ συνείδησή μου.

Κούλα: Γι' αὐτὸ θέλεις νὰ βγῆς στὸ βουνό;

Ἄντρες: Νάι. Νὰ πολεμήσω μὲ ἀντίπαλο στρατό. Ὅχι γυναικόπαιδα, ἔστω κι' ἂν τυχαῖα τὰ σκοτώνω. Ξέρω! χρειάζονται κι' αὐτά. Εἶναι ἡ νέα τακτική. Μά...

Αὐξεντίου: Θὰ πᾶς, Ἄντρέα, στὸ βουνό. Ἔχει μιὰ θέση στὶς προκεχωρημένες ἐνέδρες τῶν δικῶν μας. Ὁ κίνδυνος ὅμως εἶναι πολὺ μεγαλύτερος.

Ἄντρες: Καὶ τί μ' αὐτό; Δὲν εἶμαι δειλός. Ἀπλῶς ἔχω προσωπικὲς ἀρχές.

Μιχάλης: Δὲ συμφωνῶ ἐγώ. Ἐδῶ μᾶς ἔταξε ἡ μοῖρα μας. Ἐδῶ θὰ μένουμε. Ἄν δὲ σκοτώσῃ αὐτὸς ὁ Ἄντρέας, τὰ γυναικόπαιδα, θὰ τὰ σκοτώσῃ κάποιος ἄλλος. Τὸ κρίμα βαραίνει σ' ὅλων τὰ κεφάλια. Στὰ κεφάλια μας. Τ' ἀκούς;

Κούλα: Στὰ κεφάλια μας...

Αὐξεντίου: Σωστό. Μὰ ἔχει δικαίωμα ἐκλογῆς, ὁ καθένας. Ἄλλο νὰ πολεμᾶς μὲ τὸ κέφι σου κι' ἄλλο μὲ τὸ φόβο τῆς τύψης. Δὲν εἶναι αὐτό, Ἄντρέα;

Ἄντρες: Ὅχι! Εἶναι ζήτημα προσωπικό. Πέστε ζήτημα φιλοτίμου. Πέστε φιλοδοξία.

Μιχάλης: Τοῦτο εἶναι.

Ἄντρες: Κι' ὅμως δὲν εἶναι τοῦτο. Ὅταν ρίχνω τὴ μπόμπα δὲν αἰσθάνομαι καλά. Νομίζω πὼς ἁμαρτάνω...

Κούλα: Ὅχι! ὄχι! Ἄντρέα μου.

Μιχάλης: Τάδετε; Τὰ μυρίστηκα ἐγώ. Πρόσταξα ἡ Κούλα νὰ μείνῃ στὸ σπίτι. Τίποτε αὐτῆ. Κι' ὅλοι ἐδῶ νὰ τὴν ὑποστηρίξουν. Μπαγιάτεψε ἡ καρδιά μου, Ροδῆ; Τί λές τώρα;

Ἄντρες: Ἀδερφέ μου Μιχάλη, μὲ ἀδικεῖς. Μᾶς ἀδικεῖς ὅλους. Δὲ μπορῶ νὰ σκοτώνω γυναικόπαιδα. Τ' ἀκούς; Θέλω μπροστά μου μάχιμους. Τ' ἀκούς; Θέλω ἐχθρὸ μπροστά μου. Τ' ἀκούς; Κι' ὄχι κοριτσάκια καὶ μανάδες. Τ' ἀκούς;

Αὐξεντίου: Ἐχτιμῶ καὶ τῶν δυὸ τὴν ἀποψὴ. Δὲν ἀδικῶ μήτε τὸν ἕνα, μήτε τὸν ἄλλο. Μιχάλη, θὰ μείνῃς ἐδῶ στὸ πόστο σου μὲ τὸ δικό σου νόμο, μὲ τὸ δικό σου σχέδιο. Ὁ Ἄντρέας θὰ βγῆ στὸ βουνό. Θὰ εἰδοποιήσω τὸν ἀρχηγὸ μὲ τὴ σύστασή μου. Θὰ φύγουμε κι' ὅλας ἀπόψε Ἄντρέα.

Ἄντρες: Νὰ φύγουμε!

Κούλα: Χωρίς; Νάι! κάτι μιὰ κουβέντα... μιὰ προετοιμασία...

Αὐξεντίου: Ἰσα-ἴσα ἡ ἀγάπη ἢ πραγματικὴ ἀγάπη καὶ μ' ἕνα βλέμμα τὰ λέει ὅλα.

Μιχάλης: Δὲν εἶναι ὥρα γιὰ αἰσθήματα. Τὸ παρατραβήξαμε... λέω!

Αὐξεντίου: Εἶναι πάντοτε ὥρα γιὰ αἰσθήματα, Μιχάλη. Σάμπως ἐμᾶς τὸ αἶσθημα δὲν μᾶς ὀδηγεῖ; Καὶ στὸ βλέμμα τὰ λές ὅλα, Κούλα.

Κούλα: Ἄντρέα... (ψιθυρίζει μαζί του στὸ βάθος).

Αὐξεντίου: Λοιπόν, νὰ εἰδοποιηθοῦν οἱ ὁμάδες δράσεως στὰ σχολεῖα. Κάθε μέρα πρέπει νάχη δυὸ μαθητικὲς παρελάσεις μὲ συγκρούσεις. Βοηθήστε νὰ συλληφθοῦν πολλοὶ ἄθῶοι. Πρέπει νὰ ἐξαφθῇ ὁ κόσμος. Ἄν πληγωθοῦν πολλοὶ, διαδόστε πὼς πέθαναν καὶ ρίχτε τὸ σύνθημα γιὰ γενικὲς ἀπεργίες. Κατάλαβες, Μιχάλη;

Μιχάλης: Ἄμὲ τί; Τοῦτα εἶναι τὸ στοιχεῖο μου, Γρηγόρη. Ἐμένα μὲ πνίγει ἡ ἄκνησία. Κι' ἐδῶ, ποῦ τὰ λέμε, ἀνυπομονῶ νὰ κλείσῃ ἡ ὑπόθεσή μας. Ἐνα τσοῦρμμο παιδιὰ ἔχω. Θὰ πῆς: γιὰ τὴ λευτεριά τους πολεμῶ. Βέβαια.

Νά δώσω καί τή ζωή μου. Ἄλλὰ καί.. νά τελειώνουμε.

Αὐξεντίου: Ὠραία. Ἔτοιμοι; Λυπᾶμαι γιά τή θιασύνη μου.

Ἀντρέας: Ἔτοιμοι, Γρηγόρη.

Αὐξεντίου: Φεύγω. Θά μέ βρῆς στό ὕψωμα δίπλα στήν χαρουπιά. Δέν θά κρατᾶς ὄπλο. Ἦ ἀκούς; Μονάχα φακέλλους τῆς δουλειᾶς σου. Γειά σας. Καλή τύχη. Καί, Μιχάλη, βάλε τὰ ρυνατά σου.

Κούλα: Ἀντρέα...

Ἀντρέας: Κούλα... ἡ ἰδέα τώρα μᾶς χωρίζει. Τούτη ὅμως μᾶς ἔνωσε. Τούτη θά μᾶς ξαναενώση μέ τό καλό. Μόνο οἱ μεγάλες ἰδέες ἐνώνουν τοὺς ἀνθρώπους.

Κούλα: Νά προσέχης, Ἀντρέα...

Ἀντρέας: Μείνε ἤσυχη. Μονάχα νά μή δοκιμάσης νά μέ συναντήσης. Ἄλλοιῶς... θά πῶ πῶς δέν ἔχεις μεγάλη καρδιά.

Κούλα: Θά σέ καρτερῶ, Ἀντρέα. Ὅπως καρτεροῦμε τὰ ὠραία ὄνειρα τό βράδυ... (ἐνῶ φεύγει ὁ Ἀντρέας) ...Ἀντρέα.... Ἀντρέα...!

Ροδῆς: Αὐτὸς πάει ψηλά.

(Αὐλαία)

ΕΙΚΟΝΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

(Δρόμος, θάμνα)

Χαρίλαος: 'Ωραία φαίνεται απ' ἐδῶ ἡ θάλασσα πέρα στὸ Καραβοστάσι.

Μάρκος: "Αργησε ὁ 'Αντρέας, Χαρίλαε. Αὐτὸ μὲ ἀνησυχεῖ. Κι' ἄσε τὴν ποίηση.

Χαρίλαος: Κι' εἶναι χαρὰ Θεοῦ τὸ πρῶινό· κι' ἄς ἔχη τὴν ψυχρίτσα του. Συνήθισα τὸ βουνό. 'Εδῶ ποῦ τὰ λέμε δὲν εἶμαι γιὰ τὴν πόλη. Δὲ λέω... ἔχει κι' ἡ πόλη τίς χαρές της. Εἶναι πολιτεία χωρὶς χαρές; Μὰ πρῶτα πρέπει νὰ ξέρης ποῦ νὰ τίς βρῆς, καὶ νάχης καὶ λίγο πάραδάκι. 'Αλλοιώτικα σοῦ μένει ἡ ἰδέα τῆς γλύκας. Κι' ἐδῶ ποῦ τὰ λέμε ἄλλο ἢ γλύκα κι' ἄλλο ἢ ἰδέα τῆς γλύκας. "Εχουμε καὶ τίς ἀνάγκες μας βέβαια. Τί κάθομαι καὶ σοῦ τ' ἀραδιάζω τοῦτα ὅλα. Δὲν ἀκοῦς; Δὲν εἶναι ἡ Λεύκα τόπος, Δράκο, Τουρκιὰ πολλὴ βλέπεις. Οἱ ἐργάτες τοῦ μεταλλείου δὲν εἶναι ὅλοι δικοί μας. 'Ενσω ἔνεργα δικοί μας. Βέβαια ἡ ψυχὴ τους εἶναι. Μποροῦν;

Μάρκος: Τολμοῦν, Χαρίλαε;

Χαρίλαος: Τὸ λαϊκὸ ρεῦμα εἶναι μαζί μας. Θὰ στιγματιστοῦν γιὰ προδοτὲς βλέπεις. 'Ο ἀγνὸς λαὸς εἶναι μαζί μας.

Μάρκος: Δὲν ἀφίνεις τὴν πολιτικὴ; Πολιτικὴ στὰ κατσαβράχα σημαίνει μισὴ τρέλλα.

Χαρίλαος: Νὰ ποῦμε κάτι πιὸ ζωηρό, νὰ ξεμουδιάσουμε.

Μάρκος: Γιατί ἀργεῖ ὁ 'Αντρέας; Πέρασε τὸ βράδυ χθὲς χωρὶς δρᾶση, ἐξ αἰτίας του. Βλέπεις τίποτα; Κάτι κατρακυλᾷ. (ὁ Χαρίλαος ἀρπάζει τὸ ὄπλο). "Ασε τὸ ὄπλο καὶ κατέβα τὸ βράχο νὰ δῆς... "Α! 'Ο 'Αντρέας. Νάτος!

'Αντρέας: Καλημέρα.

Μάρκος: Τί τάχεις κατεθασμένα; Δυσάρεστα;

'Αντρέας: Μοῦ ξέφυγε. 'Αλλὰ ἔμαθα λεπτομέρειες γιὰ τὸ στρατόπεδο τῆς Λεύκας. Φρικτό.

Χρήστος: (Βγαίνει ἀπὸ τὰ θάμνα) 'Αντρέα; Σὲ ζήτησε χθὲς βράδυ ὁ ἀρχηγός. Τί καλὰ χαμπάρια; Γενικά ἐνσω.

'Αντρέας: Πιάσανε τὸν γιατρό μας τῆς Λεύκας, τὸν 'Ησαῖα.

Χρήστος: Γιατί;

'Αντρέας: Ξέρω καὶ γώ; Τοῦ ζήτησε βοήθεια ὁ 'Ωτρίσκολ. Τοῦτος ἀρνήθηκε. 'Αποτέλεσμα; "Εχει συλληφθῆ. Καὶ θὰ τὸν ταράζουν. Τοῦτοι δὲν λογαριάζουν κανένα.

Χρήστος: Τί σχέση ἔχει... ὁ γιατρός;

'Αντρέας: Γιατρέυει. Τί θες ἄλλο; Τὸν ὑποψίαστηκε πὼς κοιτάζει τοὺς ἀρρώστους μας, μᾶς στέλνει φάρμακα... Καθηκὸν του κι' ὑποχρέωσή του κι' ὡς γιατροῦ κι' ὡς ἀνθρώπου. Μὰ τὰ σκυλιὰ δὲ γνοιάζονται γι' ἀνθρωπιά. 'Αλλὰ κάτι θὰ μυρίστηκε ὁ ἀνακριτής, ὁ 'Ωτρίσκολ. "Α! Βγάλανε σήμερα τὸν Κόκκινο. Τὸν εἶδα πεταχτὰ μὲ στιγμῆ.

Χρήστος: Καλὰ εἶναι;

'Αντρέας: Μισότρελλος. Τὸ βλέμμα του κοιτᾷ στ' ἄπειρο. Πέρασα δίπλα του καὶ οὔτε μὲ γνώρισε. Καὶ εἶναι τόσο χλωμὸς κι' ἀδύνατος ποῦ νομίζεις πὼς θὰ πέση ὠρα τῆς ὥρας. Τοῦβαλα λεφτὰ στὴν τσέπη. Μῆτε ποῦ μ' ἔνοιωσε. Πῶ, πῶ! Ψήλωσε ὁ ἥλιος, παιδιὰ. 'Ο Μοῦσκος τί γίνεται;

Χρήστος: Κοιμάται ἀκόμα στὸ κρησφύγετο. "Ὀλη νύκτα ἔστησε καρτέρι στὸ στρίψιμο. Πῆγε ἡ νύκτα του στὸ βρόντο. Καὶ εἶχε κάτι νεῦρα! Σὰ νὰ ξενύχτησε στὸ τυπογραφεῖο.

'Αντρέας: Αἱ παιδιὰ, πεθύμησα μουσικὴ. Χθὲς βράδυ ἄρπαξε τ' αὐτί μου ἕνα κόνσέρτο θαῶμα. Μὰ εἶχα τὴν ἀγωνία μου. Ποῦ νὰ τὸ ἀπολαύσω! Νὰ τὰ κατάφερα νὰ παίρναμε ἕνα ραδιόφωνο τῆς μπαταρίας...

Χρήστος: Πολυτέλειες ζητᾷς, 'Αντρέα. 'Εδῶ τὰ παίζουμε ὅλα γιὰ ὅλα καὶ ὄχι μουσικὴ καὶ ποίηση. "Ὀπλά δὲν ἔχουμε καὶ ὄργανα θὰ φέρουμε;

Ἄντρες: Καὶ κείνο καὶ τοῦτο. Δὲν σὰς μιλά, ἀδέρφια μου, ἡ ὥρα; Σὰν νᾶστησε ὁ ἔρωτας χορὸ μὲ τὸν ξανθὸν Ἄπριλη. Δὲν νοιώθω φθινόπωρο ἐγώ. Ὅλο ἀνοιξη. Εἶναι νὰ αἰσθάνεται ἡ καρδιά, τούτη ἐδῶ!

Χρῆστος: Κόβε το, Ἄντρέα. Ὁ πόθος τῆς ζωῆς γεννᾷ ἀλαφράδα καὶ λιποψυχίες. Ἐμεῖς ταχτήκαμε γιὰ μεγάλες δουλειές. Τοῦτο ὕστερα, ὕστερα τοῦτο.

Ἄντρες: Συμφωνῶ. Πῶς νὰ συμφωνήσῃ ὁμως ἡ καρδιά μὲ τὸ μυαλό; Κι' ὅταν ἔχῃς τέτοια νειότη!

Χαρίλαος: Δίκιο ἔχει ὁ Ἄντρέας. Ἔ! Ζάκο δὲν εἶναι ὠραῖο τὸ φθινόπωρο; Οἱ ἄλλοι σοῦ λένε πῶς εἶναι ἐποχὴ θλίψεων.

Ἄντρες: Καὶ ὀδυρμῶν. Ἄστειο πράγμα. Ἡ φύση μιλά συντονισμένῃ μὲ τὴν καρδιά μας.

Χρῆστος: Δὲ νοιώθω τὰ λόγια σας.

Ἄντρες: Νά! Ἄν ἔχῃς ἀνοιξη στὴν καρδιά, ἀνοιξη εἶναι παντοῦ.

Χαρίλαος: Κι' ἂν νοιώθῃς θλίψη ὅλα τριγύρω σου εἶναι μαῦρα.

Μᾶρκος: Θὰ συνεχίσῃ τοῦτο τὸ βιολί; Ἐμεῖς ἀγωνιοῦμε γιὰ τὸ καθετὶ κι' ἐσεῖς δὸς' του τὴν ποίησή σας.

Χρῆστος: Νιάτα εἶναι, Δράκο. Νιάτα εἶναι. Ἄν κι' ἐδῶ πού τὰ λέμμε ὁ Χαρίλαος κόντεψε τὰ τριάντα. Ἡ τὰ πέρασες, Χαρίλαε; Δὲν μιλάς; Κόλλησες στά... εἰκοσιπέντε; Γερωντοπαλλήκαρο...

Χαρίλαος: Δάγκωσε τὴ γλώσσα σου.

Μᾶρκος: Μ' ἄλλα λόγια νεκρὴ ἢ ψεινὴ νύχτα. Κι' εἶχα μιὰ ἐλπίδα νὰ πετύχῃς...

Ἄντρες: Θὰ φταίῃ καὶ ἡ ἐποχὴ. Ἡ ἀνοιξη καὶ τὸ φθινόπωρο εἶναι ἐποχὲς ἀλλοπαρμού. Ξεφεύγεις ἀπὸ τὸ γήινο σου σῶμα...

Χρῆστος: Κρύψου στὸ κρησφύγετο. Καὶ ἄσε τοὺς ἀλλοπαρμούς.

Ἄντρες: Σωστὰ λές. Νὰ ξαπλώσω λίγο (φεύγει).

Χρῆστος: Τί ἀνεβαίνει; Κάποιος... Κρυφτῆτε.

(Ὁ Κόκκινος μπαίνει χλωμός).

Χρῆστος: Βρὲ ὁ Κόκκινος... (πάει νὰ τὸν χτυπήσῃ στὸν ὦμο).

Κόκκινος: Μή... Μὴ μὲ χτυπάς στὸν ὦμο, Χριστάκη. Εἶναι λυωμένος ἀπὸ τὶς ἐυλιές.

Χρῆστος: Θέλεις τσιγάρο;

Κόκκινος: Ἄν μοῦ κρατᾷς τὸν τσιγάρο...

Χρῆστος: Γιατί;

Κόκκινος: (δείχνει τὰ νύχια του) Γιὰ τοῦτο. Βλέπεις; Νά! μοῦ τὰ τρυπήσανε τὰ νύχια.

Χρῆστος: Σοῦ τὰ τρυπήσανε;

Κόκκινος: Μὲ ζεστὰ βελόνια. Εἶναι τόσες μέρες καὶ δυσκολεύομαι. Νομίζαν πῶς τὰ νύχια μου μιλάνε; Καὶ τὰ τυραννοῦσαν νὰ ποῦν;

Χρῆστος: Χαρίλαε! Σκαρφάλωσε στὸ βράχο καὶ κόιταξε μήπως παρακολουθοῦν τὸν Κόκκينو. Γιὰ πού τόβαλες, ἐσύ Κόκκινε;

Κόκκινος: Γιὰ τὸ κρησφύγετο τῶν Σπηλιῶν. Δὲν μὲ σηκώνει πιά ἡ πόλη. Θὰ τρελλαθῶ. Ἄν μὲ ξαναπιᾶσουν, δέν... θὰ βαστάξω.

Χρῆστος: Μά, ρὲ παιδί μου, μὲ τέτοια χέρια, τί δουλειά θὰ βγάλῃς; Κι' ἂν σὲ παρακολουθοῦν; Θὰ τοὺς θάψῃς ὅλους ἐκεῖ πάνω. (Λίγη παύση).

Κόκκινος: Ἐχω ἕνα βάρος στὴ συνειδησή μου.

Ἄντρες: Χρῆστο... (ἀπὸ μέσα).

Χρῆστος: Ἐλα ὄξω. Ὁ Κόκκινος εἶναι. Ὁ τρελλός σου.

Ἄντρες: (μπαίνει) Κόκκινε.

Κόκκινος: Δὲν ἔχεις παράπονο. Ἐχω ὑποκριθῆ στὴν ἐντέλεια.

Ἄντρες: Τὸν παλαβό;

Κόκκινος: Καὶ ὁμως τὰ νεῦρα μου εἶναι χάλια. Κεῖνο πού ταραξάναε ὁμως εἶναι τὸν Τρίκκη. Ἄν βγῆ μ' ἕνα δράμι μυαλό θάχῃ εὐχὴ ἀπὸ τὴν μάνα του. Φοβάμαι μήπως τοῦ ξέφυγε τίποτα...!

Ἄντρες: Ἐσύ;

Κόκκινος: Ἄναγκάστηκα. Ἄλλὰ ἀθώους.

Ἄντρες: Δὲν εἶναι ἐντιμο.

Κόκκινος: Αὐτὴ εἶναι ἡ τύψη μου. Τοῦτο μὲ βασανίζει περισσότερο ἀπὸ τὰ βασανὰ μου ἐκεῖ. Ἄλλὰ δὲν ἄντεξα. Εἶπα νὰ πῶ μερικὸς ἀθώους πού στὸ κάτω κάτω δὲν θὰ βροῦν τίποτα σπίτι τους. Νὰ γλυτώσω πιά ἀπὸ τὴν ξαφνικὴ νυκτερινὴ ἀνάκριση. Δὲν ἄντεξα. Δὲν ἄντεξα.

Ἄντρες: Χθὲς βράδυ ὁ Τρίκκης φώναζε. Ξεχώρισα τὴ φωνὴ του.

Κόκκινος: Ναι! Τὸν βασανίσανε φοδερὰ.

Ἄντρες: Γι' αὐτὸ ἦταν ἀνάστατο τὸ στρατόπεδο! Ἄλλοιῶτικα θὰ τὸ ἀνατινάξω. Εἶχα τοποθετήσει στὴν ἐντέλεια τὶς μπόμπες, μὰ τὴν τελευταία στιγμή δὲν μπόρεσα νὰ τὶς ἀνάψω. Πάω μέσα νὰ κοιμηθῶ ἐγώ. Ξεθεώθηκα στὴ νύστα.
Ἔλα, κί' ἐσύ Κόκκινε (φεύγουν οἱ δύο).

Αὐξεντίου: (μπαίνει σὰν καλόγερος) Παιδιά μου. Στὴ φάκα θὰ σᾶς πιάσουν μὲ τὸν νοῦ ποῦ πάτε. Τρύπωσα ὡς ἐδῶ καὶ μυρωδιὰ δὲν πήρατε.

Χρῆστος: Αὐξεντίου!

Αὐξεντίου: Νὰ ρουφᾶς τὴ γλῶσσα σου. Γύρω εἶναι κυνηγοί, χωρομέτρες, κυβερνητικοί γιὰ δημόσιες ὑπηρεσίες, κί' ὅμως παρακολουθοῦν. Ζητᾶνε νὰ βροῦν κρησφύγετα. Νὰ δοῦνε κινήσεις δικῶν μας. Ὁ στρατὸς θὰ μπλοκάρη τοῦτα τὰ δάση. Σαρωτικὴ ἔρευνα λένε. Ποῦ πάει νὰ πῆ σπιθαμὴ πρὸς σπιθαμὴ νὰ ἀνακατέψουν τὸ πᾶν.

Χρῆστος: Στὶς πόλεις τί γίνεται;

Αὐξεντίου: Καλὰ τὸ πᾶν. Ὑπάρχει σύμπνοια. Καὶ ὁ κόσμος μᾶς ἔχει ἐμπιστοσύνη. Τὰ τωρινὰ εἶναι νὰ γλυτώσης τὶς συνδουασμένες ἐπιχειρήσεις.
Ἦρθε ὁ Ἄντρες;

Χρῆστος: Κοιμᾶται. Κοιμᾶται στὸ κρησφύγετο.

Αὐξεντίου: Κοίταξε! σῆσε γύρω φρουρές.

Χρῆστος: Παιδιά. Πιάστε φρουρές τριγύρω. Ἐχομε συμβούλιο. Καὶ ὅπλα;

Αὐξεντίου: Μὲ τὰ ὅπλα. Ἄκουσαμε πυρὰ πρὸς τὸ μέρος τῶν Σπηλιῶν. Χάσαμε ὅμως τὴν σύνδεση πρῶι-πρῶι. Στὸ μεταξύ ἔφυγα. Δὲν ξέρω τί νέα πήρανε στὸ ἀρχηγεῖο.

Χρῆστος: Εἶναι πολλὴ ἡσυχία ἐδῶ. Ὁ Μοῦσκος ἔστησε καρτέρι ὅλη νύχτα. Μῆτε κουνοῦπι δὲν πέρασε.

Αὐξεντίου: Αὐτὸ εἶναι. Τραβᾶνε πρὸς τὰ Σπήλια. Ἀφήσανε ἀπὸ τὴν φυλακὴ νὰ ξεφύγῃ ἕνας δικός μας. Φαίνεται πῶς τὸν παρακολουθοῦσαν. Ἦταν τόσο χοντροκομμένη φυγὴ, καὶ ἀκριβῶς τοῦτο τὸ παιδί, θαρρῶ εἶναι τοῦ τομέα πέρα στὰ Σπήλια. Ἄντρες.

Ἄντρες: (Μπαίνοντας) ὦ! γειά σου. Πῶς ἀπεδῶ;

Αὐξεντίου: Γενικὴ ἀλλαγὴ θέσεων. Ὁ Μοῦσκος τί κάνει;

Ἄντρες: Ροχαλίζει. Μῆτε χαμπάρι μὲ πήρε. Εἶναι ἐδῶ κί' ὁ Κόκκινος.

Αὐξεντίου: Ποιὸς Κόκκινος;

Ἄντρες: Ποῦ ἀνακρίνανε στὸ στρατόπεδο τοῦ Ὀτρίσκο. Παλαβῶσανε τὸ παιδί.

Αὐξεντίου: Νὰ τὸν στείλετε σπίτι του. Πρέπει νὰ ἡσυχάσῃ κανένα τρίμηνο. Δὲν θ' ἀντέξῃ στὴν τακτικὴ τῶν μετακινήσεων. Τώρα εἶναι ποῦ χρειάζονται πόδια καὶ ἀνοχή.

Ἄντρες: Γιατί;

Αὐξεντίου: Συνδουασμένες ἐπιχειρήσεις στρατιωτικῆς φύσεως. Αὐτὴ εἶναι ἡ διαταγὴ τοῦ στρατηγείου. Θέλουν νὰ πιάσουν ἀρκετοὺς γιὰ νὰ ἐπιβάλουν ψυχολογικῶς τοὺς ὄρους τοὺς στὸν Ἀρχιεπίσκοπο. Δὲν τρώει βέβαια κάστανα, μὰ... ἄνθρωπος εἶναι.

Ἄντρες: Δὲν μᾶς ἐνδιαφέρει ἡ πολιτικὴ εἴπαμε. Ἐμεῖς εἴμαστε πολεμιστές.

Αὐξεντίου: Μὰ ὄχι νὰ φᾶμε χυλόπιττα ἀπὸ τὸν ἐχθρό.

Μοῦσκος: (Μπαίνει) ὦ! Ὑψηλὲς ἐπισκέψεις.

Αὐξεντίου: Ξύπνησες;

Μοῦσκος: Ὅπως βλέπεις. Τζίφος ὅμως

Αὐξεντίου: Χθὲς βράδυ;

Μοῦσκος: Ἀπὸ 15 ἡμερῶν.

Ἄντρες: Ἄναποδιές.

Μοῦσκος: Πεθύμησα τὴν πόλη, τὸ τυπογραφεῖο.

Αὐξεντίου: Ἦσα τώρα ποῦ πρέπει νὰ εἶσαι πῶς σθέλτος;

Μοῦσκος: Γιατί;

Αὐξεντίου: Ἐπιχειρήσεις σαρωτικῆς φύσεως.

Μοῦσκος: Δόξα σοι ὁ Θεός. Σκουριάσανε οἱ κλειδώσεις μας. Μόνο ποῦ ἔνα στὸν ἔχω κί' ἕνα σαράβαλο δίκανο. Μὲ χειροβομβίδες δὲ γίνεται μάχη.

Αὐξεντίου: Δὲν εἶναι ἀπὸ ἐμᾶς οἱ ἐπιχειρήσεις.

Μοῦσκος: Ἀπὸ ποιὸν τότε;

Αὐξεντίου: Ἀπὸ τὸν ἐχθρό.

Μοῦσκος: Κί' ἐμεῖς;

Αὐξεντίου: Διαρκῶς μετακινήσεις νὰ διασώσουμε τὶς δυνάμεις μας.

Θά θυσιάζεται πάντοτε ένας έθελοντικῶς νά καλύπτῃ τὴν ὑποχώρηση.

Μοῦσκος: Κατάλαθα. Πάλι νά γίνουμε κατσίκια καί μ' ἕνα μόνο στέν.

Ἀντρέας: Μὲ πόσους τὸ μπλόκο;

Ἀῤξεντίου: Δέκα χιλιάδες λένε ἐπισήμῳς. Ἐπὶ πλέον ἐλικόπτερα καί δυνάμεις θαλάσσης.

Ἀντρέας: Ἄσ' τὸ καλό. Χρειαίεται ἀντιπερισπασμὸς σὲ πολλὰ σημεῖα.

Ἀῤξεντίου: Γι' αὐτὸ κατεβαίνω. Νά τὰ ἐτοιμάσω.

Μοῦσκος: Κι' ἐμεῖς; Κυνηγοὶ στὸ βουνό! Καί τοῦτο τὸ λέμε παλλη-
καριά.

Ἀῤξεντίου: Θᾶχετε δουλειὰ πολλὴ ἐδῶ. Κάθε μέρα πρέπει νά στή-
νετε ἐνέδρα. Ἀπὸ ἐδῶ θ' ἀνέβῃ μιὰ φάλαγγα.

Μοῦσκος: Δόξα σοι ὁ Θεός. Θά ξεμουδιάσουμε. Μὲ τὸ σταγονόμετρο
τὰ λές.

Ἀῤξεντίου: Ἄσε τοὺς παλληκαρισμοὺς. Χρειαίεται φρόνηση ἐδῶ. Λοι-
πόν;

Ἀντρέας: Ποιὰ φάλαγγα θά περάσῃ; Τοῦ τακτικοῦ;

Ἀῤξεντίου: Δὲν ξέρω. Πάλιν σ' ἔπιασε ἡ λύπηση γιὰ τοὺς νεαροὺς ποὺ
κάνουνε θητεία; Ἐχθρὸς εἶναι καί τοῦτοι. Νεαροὶ εἶναι, δὲν λέω, μὰ κι' οἱ δι-
κοὶ μας νέοι δὲν εἶναι;

Ἀντρέας: Ἄθῶα παιδιά. Ἴσως μερικοὶ νᾶναι καί φίλοι μας καί ψυ-
χικῶς καί πολιτικῶς. Ἐνῶ οἱ ἐθελοντὲς μόνοι τους διαλέγουν τὴν τύχη τους.
Πλερώνονται νά σκοτώσουν καί νά σκοτωθοῦν. Γιατί; Γιὰ ἕνα μισθό. Μισθο-
φόροι.

Ἀῤξεντίου: Ἄσε τώρα τοὺς αἰσθηματισμοὺς. Γιὰ ἄκου, Μοῦσκο. Τώρα
δουλειὰ. Ξηγηθήκαμε. Ἡ μετακίνηση νά γίνεται πρὸς τὶς πόλεις. Ὅχι στὸν Πεν-
ταδάκτυλο. Ἐκεῖ θά ξεκινήσῃ στρατιωτικὴ ἔρευνα τὴν ἄλλη ἐβδομάδα. Ἔτσι λένε
οἱ πράκτορές μας. Ὁ σύνδεσμος θά νᾶναι στὸν Ξερό. Ἐχετε γειά. Καλὴ ἐπιτυχία.

Ἀντρέας: Στὸ καλό, παπουλλή. Πᾶρε καί χορταράκια τοῦ βουνοῦ.

Ἀῤξεντίου: Ἄμε στὸ καλό, πρωτὶ-πρωτὶ (γελάει ὡς φεύγει).

Μοῦσκος: Ἄντε στὸ γεφύρι τώρα. Χρήστο θά μείνῃς ἐδῶ. Ἄν συμβῇ
τίποτε νά διώξῃς τὸν Κόκκινο. Ἐσύ Ἀντρέα, ὁ Χαρίλαος καὶ ὁ Μᾶρκος μαζί μου.
Πᾶρε χειροβομβίδες κι' ὁ Θεός βοηθός.

Χρήστος: Φασαρία...

Ἀντρέας: Ἐλα, Χαρίλαε... (φεύγουν).

Μοῦσκος: Βρὲ Χρήστο. Δὲν μοῦ μυρίζει καλὰ ὁ ἀέρας σήμερα. Θά
φάω κέλεπούρι. Ἄσε νά δῆς. Μ' ἕνα σπάρο τὴν ἀπραξία μας δεκαπενθημερίας.

Χρήστος: Τάραξε ἀπὸ τὴ θέση σου, εὐλόγημένε. Ἡ περηφάνεια δὲν εἶ-
ναι καλὸ πράμα. Οὐτὲ οἱ προφητείες δόξας γιὰ τὸν ἑαυτὸ σου.

Μοῦσκος: Δὲν προφητεύω δόξες. Λέω τὸν πόθο μου. Ἐχεις προλή-
ψεις ἐσύ, Χρήστο.

Χρήστος: Μᾶλλον νοῦ.

Μοῦσκος: Ὁ Θεός νά σοῦ τὸν διαφυλάει σῶσον καί ἀβλαβῇ (γελά). Ἄν
εἶχαμε καί μεῖς νοῦ σάν τοὺς ἐμπόρους θά μαστε στὶς δουλειές μας. Μὰ ἡ Πα-
τρίδα δὲν χρειαίεται νοῦ, δηλαδή σὲ τέτοιες περιστάσεις. Θέλει τρελλοὺς σάν
ἐμᾶς.

Χρήστος: Ἐδῶ συμφωνῶ. Τέτοιαν τρέλλα θέλω νάχω κι' ἐγώ.

Ἀντρέας: (ποὺ ἔρχεται μὲ τὸν Χαρίλαο κρατῶντας ὄπλα) Πάψετε νά συ-
ζητᾶτε γιὰ τὴ συμβολὴ σας στὸ ξεσήκωμα. Ἡ Πατρίδα χρειαίεται ὄλους.

Μοῦσκος: Μπορεῖ. Ἐσύ εἶσαι ὁ γραμματισμένος μας. Κάτι ξέρεις ἀ-
πὸ αὐτὰ. Ἐμπρὸς τώρα μὲ τὴν βοήθεια τῆς Παναγιάς.

Χρήστος: Στὴν εὐχὴ της.

Ἀντρέας: Ἀμὴν (φεύγουν).

Κόκκινος: (Μπαίνοντας) Τί γίνεται; Θᾶχουμε καμμιὰ μάχη;

Χρήστος: Βάλε τὸ χέρι σου, Παναγιά μου. Μυρίζουμαι ἄσχημο τὸν ἄ-
γέρα. Ἄ! τοῦ λόγου σου; Ποῦ βρέθηκες, βρὲ παιδάκι μου, κι' ἐσύ ἐδῶ στὸ
μερτικό μου. Δὲ μὲ φτάνει πῶχω τὴν ἀγωνία τῶν δικῶν μου παιδιῶν... Ἐνα
τσούρμιο τάχω.

Κόκκινος: Κάπνυ, κύρ - Χρήστο, θᾶπρεπε νά πάω. Ὡστε θά χτυπηθοῦμε
σήμερα;

Χρήστος: Ἄ! καί πῆγε ὁ νοῦς μου ἀλλοῦ... (γυρνᾷ καί κοιτᾷ πρὸς τὰ
πέρα). Ἄ! Πλησιάζουν. Κοιτάξεις; Ἐνα αὐτοκίνητο. Βρὲ τὸ δαιμονισμένο.
Πλησιάζανε (ἀκούονται πυροβολισμοί).

Κόκκινος: Ἄναψε ἡ μάχη. Βοήθησε, Παναγιά μου.

Χρήστος: Πέτυχε ή ένεδρα. Θα στέκω έδω να παραφυλάω στο βράχο. Λίγα μέτρα είναι το γεφύρι. (Προχωρεί λίγο πιο έξω).

Κόκκινος: Θεέ μου, να πέτυχε. Να πληρωθώ με αίμα το αίμα μου.

Χρήστος: (άπο έξω). Άναποδογυρίστηκε ένα στρατιωτικό τζιπ. Νά, ό Μούσκος κατεβαίνει στο δρόμο. Πώς; Άκολουθεί κι' ό Άντρέας κι' ό Χαρίλαος (πυροβολισμοί). Άχι έπεσε ό Μούσκος. (Μπαίνει) Γρήγορα, Κόκκινε, στο κρησφύγετο. Ό αξιωματικός τους πήρε κατά πόδι. Κρύψου.

Μάρκος: (Μπαίνει και κρατά μια χειροβομβίδα) Τρέχτε στο κρησφύγετο. Την πάθαμε σήμερα. Ό φόβος του Μούσκου παρατράβηξε (μπαίνει στους βράχους, ακούγονται πυροβολισμοί).

Χρήστος: Παναγία μου, σώσε τά παιδιά. Φύγε, Κόκκινε. Πώ, πώ!

Κόκκινος: Θα μπώ στο κρησφύγετο. Δέ μπορώ να τραβήξω κατά τόν Ξερό.

Μάρκος: Βρέ, φύγε από 'δω κι' ό έγγλέζος τους κυνηγά (φεύγουν όλοι). (Μπαίνει ό Άντρέας και ό Χαρίλαος).

Άξιωματικός: (Μπαίνοντας) Άλτ. Θα σάς ξεκάνω.

Άντρέας: Στάσου, Χαρίλαε. Ψήλωσε τά χέρια.

Χαρίλαος: Ό Θεός βοηθός και ή Πατρίδα δεξιά.

Άντρέας: Άμήν. Θάρρος, αδελφέ μου.

Άξιωματικός: Σάς συλλαμβάνω έν όνόματι τής βασιλίσσης. Προχω-
ρείτε προς τόν άμαξητό.

Άντρέας: Και ό πληγωμένος;

Άξιωματικός: Πληγωμένος είναι κι' ό δικός μου στρατιώτης, και όμως θα τόν άφίσω εκεί. Πρέπει έσας να περιμαζέψω.

Άντρέας: Μα ό στοιχειώδης άνθρωπισμός λέει να δίνουμε τήν βοήθειά μας σ' ένα πληγωμένο.

Άξιωματικός: Όταν είναι έγκληματίας δέν υπάρχει γι' αυτόν άνθρω-
πισμός.

Άντρέας: Ένας πού πολεμά για τήν λευτεριά του είναι έγκληματίας;

Άξιωματικός: Δέν με ένδιαφέρει για ποιο πράμμα πολεμά. Ξέρω πώς δέ σέβεται τόν νόμο.

Άντρέας: Και τόν σέβεται έσύ τόν άνθρώπινο και θείο νόμον έγκαταλεί-
ποντας ένα πληγωμένο; Είτε φίλος είτε έχθρός, ό πληγωμένος είναι πληγωμένος.

Άξιωματικός: Θα προχωρήσης; Ό θά σου φυτέψω μια φούχτα σφαίρες;

Άντρέας: (άνοίγει τόν στήθος του) Φυτέψέ τες άν σου γουστάρη.

Άξιωματικός: Μου χρειάζεσαι (του ρίχνει μια στο πόδι).

Άντρέας: Παναγία μου.

Άξιωματικός: Στο ψαχνό είναι. Θα πάμε κούτσα-κούτσα άφου δέν σ' άρέσει να πάς άνθρωπινά. Στο κάτω-κάτω τόν χρέος μου έκτελώ σαν στρατιώτης.

Άντρέας: Σάν άνθρωπος όμως; Τούτη ή γή άνθρώπους θέλει και όχι άλύγιστους στρατιώτες μ' ένα μισθάριο και μια σειρά γυαλισμένα μετάλλια.

Άξιωματικός: Προχωρείς, ή όχι;

Χαρίλαος: Μάζεψε τή γλώσσα σου, Άντρέα. Έχει ό Θεός τήν έγνοια μας και έχει και γι' αυτούς τόν σχέδιό του.

Άξιωματικός: Ός αξιωματικός όφειλω να κάνω τόν καθήκον μου έναντι τής δικής μου Πατρίδος.

Άντρέας: Δέ σε κατηγορήσαμε, άνθρωπε. Πρώτα άπ' όλα τόν καθήκον. Γι' αυτό κι' έμείς έχουμε ψηλά τόν μέτωπο. Όπηρετήσαμε πιστά τήν Πατρίδα μας.

Άξιωματικός: Χωρίς περίσκεψη.

Άντρέας: Είχαμε τήν τόλμη.

Άξιωματικός: Δέν είναι άρκετό.

Άντρέας: Κι' έχουμε τήν πίστη.

Άξιωματικός: Αυτό τόν έκτιμώ. Προχωρείστε με ψηλά τά χέρια.

Άντρέας: Έχεις τόν λόγο μας πώς δέ θα προσπαθήσουμε να τόν σκάσου-
με. Έξ άλλου τόν ποδάρι μου;

Άξιωματικός: Τόν δέχομαι. Είσατε λίγο τίμιοι. Περπατάτε με κάτω τά χέρια. Ό Θεός άς μας συγχωρέσει όλους.

Άντρέας και Μιχάλης: Ό κλέφτης ξεσπαθώνει, ξεσπαθώνει... (τρα-
γουδώντας σβύνει ή φωνή τους).

Χρήστος: Μή βγήτε (προχωρεί, κοιτάζει άπό τόν βράχο, ξαναμπαίνει),
Έλάτε.

Μάρκος: Τί γίνεται;

Χρήστος: Πάνε τά παιδιά, Δράκο μου.

Μάρκος: Νομίσαμε πώς τούς ξεκάναμε. Κατέθηκαν οί άλλοι άοπλοι τόν άμαχητό νά μαζέψουν τόν όπλισμό τών σκοτωμένων. Τούτος ό άξιωματικός μας τήν έστησε στην έντέλεια. Ό Μούσκος, ό Θεός νά τόν μακαρίση, πήγε άμετάλαθος. Κι' ήταν γενναίο παιδί.

Χρήστος: Τώρα δρόμο όλοι μας. Θάρθη στρατός για έρευνα έδωπέρα.

Μάρκος: Κι' είχε ένα πάθος σήμερα ό εύλογημένος. Θαρρούσε πώς θ' άφάνιζε τόν έχθρό. Μεθούσε από τήν εύτυχία, κι' ήθελε και λάφυρα. Και τόν χάνουμε. Είναι φοβερό.

Χρήστος: Δεν είναι καιρός για μοιρολόγια. Χρειάζονται κι' αυτά μερικές φορές. Τούτος ό ήρωϊκός θάνατος, ό παλληκαρίσιος, θά ξεσηκώσει τήν φυλή μας. Θά δής φωτιές που θά ανάψουν. Και τώρα, Μάρκο, δρόμο στο δάσος. Και έσύ, Κόκκινε, κουνήσου.

Κόκκινος: Και τόν νεκρό ποιός θά τόν περιμαζέψη;

Χρήστος: Τόν προστατεύει ό Θεός. Έξ άλλου ή ψυχή του είναι εκεί άπάνω στους ούρανοús.

Όλοι: Αιώνία του ή μνήμη.

(Α ύ λ α ί α)

ΕΙΚΟΝΑ ΤΡΙΤΗ

(Διάδρομος. Δίπλα κελί (με κάγκελα ως κάτω) λίγο λοξά. Στο βάθος του κελιού παράθυρο, που βλέπει έξω. Άνοιγει ή σκηνή. Ο Άντρέας στο κελί του διαβάζει. Στο διάδρομο δυο στρατιώτες μιλάνε).

- Α' Στρατιώτης: Τὴν ἐτοιμάζουν; Τὴν κρεμάλα, Τζών;
- Β' Στρατιώτης: Στήθηκε κιόλας.
- Α' Στρατιώτης: Ὡστε καθαρίζουν δικούς μας κάθε μέρα! Κι' ἐμεῖς τοὺς φυλάμε ἐδῶ στὶς φυλακὲς ζωντανούς. Νὰ τοῦ ρίξω μιά; Αὐτοῦ τοῦ Ζάκου...
- Β' Στρατιώτης: Μᾶς κρύβουν τὶς ἀπώλειες. Ἄλλὰ κυκλοφοροῦν φυλλάδια στὴν γλῶσσα μας. Λένε ἀπίστευτα πράγματα.
- Α' Στρατιώτης: Προπαγάνδα.
- Β' Στρατιώτης: Δὲν λέω... Ἄλλὰ καὶ κάποια ἀλήθεια ὑπάρχει.
- Α' Στρατιώτης: Νὰ σηκώσουν κεφάλι κι' οἱ κουραμπιέδες! Οἱ ἰθαγενεῖς!
- Β' Στρατιώτης: Αἱ! ὄχι κι' ἔτσι! Ὁ καθένας ἔχει δικαίωμα ἄνθρωπος εἶναι.
- Α' Στρατιώτης: Δικαίωμα; Σὲ φαρμακώσανε οἱ ιδέες τῶν ἐργατικῶν. Δὲν θὰ τὸ διαλύσουμε τὸ ἱμπέριο. Τ' ἀκούς; Αἰῶνες τῶχουμε καὶ θὰ τῶχουμε.
- Β' Στρατιώτης: Σάμπως ἐγὼ θέλω νὰ διαλυθῆ; Νὰ σωθῆ ὅμως. Νὰ πῶς σκέφτομαι.
- Α' Στρατιώτης: Λιποψυχεῖς. Σ' ἔφαγε ἡ προπαγάνδα καὶ ἡ σκωτσέζικη ἀνταρσία. Τοὺς ἔχουν ὅμως στὰ συρματοπλέγματα. Τί νὰ σοῦ κάνη πού εἶναι τῆς θητείας. Ἀλλοιώτικα θὰ τοὺς τουφεκίζανε. Τί κάνει ὁ λεγάμενος;
- Β' Στρατιώτης: (κοιτᾷ ἀπὸ τὸ παραθυράκι τῆς πόρτας) Διαβάζει.
- Α' Στρατιώτης: Ἐμ! τί ἴθελα. Μὲ τὸ στέν νὰ καθαρίζη δικούς μας; Τὸν ἔχουν ξέρεῖς γιὰ τεχνίτη. Δὲν ἀστοχοῦσε στὶς μπόμπες. Ἐκανε τοῦτος ζημιὰ...! Λένε πῶς εἶναι τὸ δεξὶ χέρι τῆς ἐμφύχωσης. Ἴσως ἀκόμα νᾶναι ἀπὸ κείνους πού στρατολογοῦσαν. Ἐχει τόσην πειστικότητα στὴν ὁμιλία του. Λὲς νᾶγραφε καὶ τὰ φυλλάδια;
- Β' Στρατιώτης: Δὲν ἀποκλείεται. Εἶναι καλὸ παιδί, ὅμως. Ἡ ἔκφρασή του...
- Α' Στρατιώτης: Τὸ καλὸ του στὸ καλάθι (συνεχίζουν κουβέντα).
- Δεσμοφύλακας: Ξεκουράσου λίγο, Ζάκο. Θέλεις νὰ παίξουμε χαρτιά;
- Ἄντρέας: Δὲν ξέρω, κύριε δεσμοφύλακα.
- Δεσμοφύλακας: Δὲν ξέρεις; Καὶ πῶς σκότωνες στὸν ἔξω κόσμο τὶς ὄρες σου;
- Ἄντρέας: Διάβαζα.
- Δεσμοφύλακας: Διάβαζες; Καὶ δὲν κουραζόσουν;
- Ἄντρέας: Ἄκουα μουσικὴ, ὅταν μὲ κούραζε τὸ βιβλίο.
- Δεσμοφύλακας: Ἄκουες μουσικὴ; Ἐ! αἰσθηματάκια;
- Ἄντρέας: Τὰ συνηθισμένα τῆς ἡλικίας.
- Δεσμοφύλακας: Κάτι εἶναι κι' αὐτό.
- Ἀνακριτής: (πρὸς τὸν στρατιώτη) Ἡσυχία, Τζών;
- Α' Στρατιώτης: Πολλή, κύριε ἀνακριτή.
- Ἀνακριτής: Ἄνοιχτε (ἀνοίγουν) Γεῖα χαρά. Τί γίνεσαι, Ἄντρέα;
- Ἄντρέας: Τακτικότητα. Σὰν τὸ ρολόι, κύριε ἀνακριτή.
- Ἀνακριτής: Δηλαδή; (Φεύγει ὁ δεσμοφύλακας).
- Ἄντρέας: Ἐχει ρώτημα ἢ κλεισοῦρα;
- Ἀνακριτής: Ἴσα-ἴσα. Αὐτὴ βοηθᾷ στὴν συγκέντρωση καὶ λέει πόσο γλυκεῖα εἶναι ἡ ζωὴ. Τί ὠραῖο πράγμα τὰ νειᾶτα. Ταξίδεψες ποτέ σου;
- Ἄντρέας: Μὲ τὴ φαντασία παντοῦ.
- Ἀνακριτής: Ὅχι, νοερά. Στὴν Εὐρώπη παραδείγματος χάριν. Σὲ φαντάζομαι φοιτητὴ μ' ἓνα λαμπρὸ μέλλον. Τί νὰ πῶ! Ἡ φοιτητικὴ ζωὴ εἶναι ὁ στύλος τῆς ζωῆς. Μὲ τὴν ἀνάμνησή της δικαιώνεις ὅλη τὴν ἐπίγειά σου πορεία καὶ τὴν πίκρα τοῦ καθημερινοῦ βίου. Θᾶθελες νὰ τὴ ζήσης;

Ἄντρες: Ἦταν κάποτε τ' ὄνειρό μου.
Ἄνακριτής: Γιατί κάποτε; Ἄφου καί τώρα μπορείς νά τό ἀπολαύσης.
Ἄντρες: Ξεχνᾷς πῶς εἶμαι... μελλοθάνατος;
Ἄνακριτής: Μπά! μιά βοηθητική πληροφορία κερδίζεις τή ζωή. Μὲ ἄλλη ἀποφυλακίζεσαι. Ἡ μάλλον μένεις ὑπὸ προστατευτικὴν κράτησιν. Ὑστερα σὲ πᾶμε στό Λονδίνο τάχα νά ἐκτίσης στίς ἐκεῖ φυλακὲς τὴν ποιή σου. Καί ἐκεῖ ἀπολύεσαι, καί φτιάχνεις τὴν δική σου ζωὴ μὲ κάτι χιλιάδες στὴν Τράπεζα καί λοιπά, καί λοιπά.
Ἄντρες: Τί ξέρω νά πῶ, κύριε ἀνακριτή;
Ἄνακριτής: Τοὺς συντρόφους σου. Τὴν σύνθεσιν τῆς ὀργανώσεως, τὰ κρησφύγετα. Λίγα πράγματα. Χάραζε ἐσὺ καί τὰ συμπληρῶνω ἐγώ.
Ἄντρες: Πολὺ φτηνὸ ἐμπόρευμα θεωρεῖτε, κύριε, τὴν τιμὴ.
Ἄνακριτής: Φτηνὸ εἶναι τ' ἀντάλλαγμα; Ζωὴ ἐξασφαλισμένη!
Ἄντρες: Ὑποτιμᾶτε τὴν τιμὴ.
Ἄνακριτής: Ὁμολογῶ πῶς δύσκολα παρακολουθῶ τὴν σκέψιν σας. Ὑποθέσωμε πῶς ὁ ἀγῶνας σας ἔχει ἀγνά ἐλατήρια. Ἐχει ἐκτραπῆ ὁμως ἀπὸ τὴν νόμιμην ὁδόν. Ἐγκληματίζετε καί τώρα ὑποκύπτετε ὑπὸ τὴν κοινὴν περιφρόνησιν. Ἐξ ἄλλου εἶναι ζήτημα ἡμερῶν ἢ ἐκμηδένισιν τῶν πυρήνων σας. Γιατί, λοιπόν, νὰ μὴ ἐκμεταλλεῖται τις τελευταῖες αὐτὲς στιγμὲς γιὰ δική σου σωτηρίαν; Ὅτι θεωροῦσες καλὸ νὰ προσφέρῃς στὸν ἀγῶνα, τὸ πρόσφερες.
Ἄντρες: Ἄλλο τιμονεῖον ἂν τέλειωναν οἱ ἀγῶνες τῶν λαῶν.
Ἄνακριτής: Τί ξέρεις γιὰ τὴν Κούλα; Νά! ἡ μικρούλα μὲ τὰ μεγάλα ἐκφραστικὰ μάτια. Κάποιο εἰδύλλιο ἔχετε. Ἐ!
Ἄντρες: Σᾶς βεβαιῶνω πῶς τώρα ἀκούω τοῦτο τὸ ὄνομα.
Ἄνακριτής: Καί ὁμως εἶναι δική μας. Βῆμα μὲ βῆμα σὲ παρακολουθοῦσε. Ἐδῶ εἶναι ὁ φάκελλος τῶν ἐκθέσεων γιὰ ὄλες σου τίς κινήσεις. Νά ἡ ὑπογραφή της. (τοῦ δείχνει ἔγγραφα μὲ ὑπογραφή). Κοίτα.
Ἄντρες: Δὲν ὑπάρχει λόγος. Ἄφου δὲν ξέρω τέτοιο ὑποκείμενο.
Ἄνακριτής: Γιατί ὑποκείμενο κι' ὄχι τέτοια δεσποινίδα;
Ἄντρες: Γιατί θεωρῶ κατώτερης πάστας τὸν κάθε κατάσκοπο καί καταδότη, εἴτε ἀλήθεια λέει, εἴτε ψέματα.
Ἄνακριτής: (μὲ ἐνθουσιασμό) Κι' αὐτοὺς ποὺ καταφέρετε καί τοποθετῆστε στίς τάξεις μας;
Ἄντρες: Πρῶτα δὲν ἔχω ἰδέα γιὰ τοῦτα ὅλα. Δεύτερο, κατάσκοποι εἶναι τοῦτοι ἢ... πολεμιστὲς; Διαφορὰ τεραστίαν.
Ἄνακριτής: Ποῦ δὲν τὴν ἐννοῶ. Πάντως ὁ Κυβερνήτης δὲν θὰ ὑποχωρήσῃ στίς παρακλήσεις τῶν δικηγόρων σου. Ὁ νόμος θὰ ἀκολουθήσῃ τὴν φυσικὴν τοῦ πορείαν.
Ἄντρες: Ὅχι ὁ νόμος. Ὁ νόμος σας.
Ἄνακριτής: Ποιὰ ἡ διαφορὰ;
Ἄντρες: Ὁ νόμος σας φτιάχτηκε καλὰ γιὰ τὴν ὑπερίσχυσίν σας. Ὅχι τοῦ διεθνῶς ὁμολογουμένου δικαίου. Ἐνῶ ὁ νόμος φτιάχνεται ἀπὸ ὅλους γιὰ ὅλους καί σύμφωνα μὲ τὸ διεθνῶς ὁμολογούμενον δίκαιον ὄλων. Ἐ;
Ἄνακριτής: Φιλοσοφεῖς εἰς τὰ πρόθυρα τοῦ θανάτου.
Ἄντρες: Τὸ δικόν σας; Βασάνισμα τοῦ μελλοθανάτου.
Ἄνακριτής: Ποιὸς σᾶς χρηματοδοτεῖ;
Ἄντρες: Τοὺς μελλοθανάτους; Ἡ πίστιν γιὰ μιά λεύτερην, ἔντιμην ζωὴν.
Ἄνακριτής: Ἀνάλογα μὲ τὰ ἔργα σας. Φόνος, φοβερισμός, ἐμπρησμός.
Ἄντρες: Ὁ Θεὸς εἶναι πολυεὐσπλαχνος.
Ἄνακριτής: Ἄν ἐπανορθῶσιν ἕνας τὸ λάθος του.
Ἄντρες: Ὑπάρχουν ἄνθρωποι ποὺ ἐν γνώσει τοὺς θυσιάζουν τὴν τωρινὴν καί τὴν μελλοντικὴν ζωὴν γιὰ σωτηρίαν τῶν συνανθρώπων τους.
Ἄνακριτής: Δὲν τὸ καταλαβαίνω. Πάντως ὡς τὴν τελευταίαν στιγμὴν θὰ εἶμαι στὴν διάθεσίν σου. Μιά χρήσιμη ὁμολογία σου σὲ σώζει μὲ τὸ φάκελλο αὐτό. Ἐδῶ εἶναι ἡ μετατροπὴ τῆς ποιῆς σου. Μὲ ὑπογραφή. Θέλεις νά δῆς;
Ἄντρες: Περιττό. Τὴν καταδίκη μου τὴν ὑπόγραψα πᾶ κι' ἐγώ. (μόλις βγαίνει ὁ ἀνακριτής, ἔξω εἶναι μονάχα ὁ ἕνας στρατιώτης. Μπαίνει ὁ δεσμοφύλακας. Ἄπὸ τὸ παράθυρο φωτισμένη κουνιέται μιά θηλεία). Ἄ!
Δεσμοφύλακας: Τί συμβαίνει;
Ἄντρες: Κοίταξε τὸ παιγνίδι τῶν εὐγενῶν στρατιωτῶν! Μοῦ δείχνουν θηλείαν ἀπ' τὸ παραθυράκι.
Δεσμοφύλακας: Κουράγιο, παιδί μου. Ἐσὺ γνωρίζεις πᾶ τὸν Θεόν. Μὴν πέσης χαμηλά.

Ἄντρες: Τί φταῖνε οἱ ἄνθρωποι! Ἄφου δέχονται μ' ἕνα μισθάριο νά σκοτώσουν καί νά σκοτώνονται. Γιά τὸ ἱμπέριο; Καραμέλλα. Τοῦτοι εἶναι γιά ἕνα ξεροκόμματο ψωμί. Γιά καμμιά ἰδέα.

Δεσμοφύλακας: Ἐχῶ ἕνα μήνυμα γιά σένα, Ἄντρέα.

Ἄντρέας: Μὴ ξεχνᾶς πὼς εἶσαι Ἕλληνας. Καί πὼς ἕνα κομμάτι τοῦ κορμιοῦ μου εἶναι γιά τὴν ἀπελευθέρωση ἢ ἐσένα ἢ τῶν παιδιῶν σου.

Δεσμοφύλακας: Σιγότερα. Μήνυμα χωρὶς ἀπάντηση. Ἡ Κούλα εἰδοποίησε πὼς κι' ὅταν πεθάνης θά σ' ἀγαπᾶ. Θά διαλέξῃ κάποιον ἀσχημο μνημα κάπου νὰ τὸ γεμίξῃ κάθε μέρα λουλούδια (δακρύζει).

Ἄντρες: Σ' εὐχαριστῶ, καλέ μου ἄνθρωπε (ἀκούεται τουφεκιά καί σφαίρα περνᾶ ἀπὸ τὸ παράθυρο).

Δεσμοφύλακας: Ἄμάν! σφηνώθηκε στὸν τοῖχο. Σκύψε, παιδί μου (κτυπᾶ τὴν πόρτα).

Β' Στρατιώτης: Τί εἶναι;

Δεσμοφύλακας: Πυροβολᾶνε ἀπὸ τὸν φεγγίτη.

Β' Στρατιώτης: Εἶναι ἀσκησι. Μὴν ἀνησυχῆτε.

Α' Στρατιώτης: (Μπαίνει γελῶντας) Δὲν τὸν βρήκα. Τράβηξε πιὸ πέρα τὸ κεφάλι του. Ἀκούς; Ὑπάρχει ἐλπίδα νὰ τοῦ δοθῇ χάρη. Τὸ αἷμα τῶν δικῶν μας τρέχει καί αὐτοὶ γιά ὕψηλούς πολιτικούς λόγους νὰ τοῦ δώσουν χάρη. Τοῦ κρέμασα μιὰ θηλειά... θαῦμα! Ἄπ' τὸ παράθυρο, καλέ.

Β' Στρατιώτης: Δὲν κάνει, καὶ μὲνε Τζῶν. Εἶναι ἀστεία γιά τέτοιες ὄρες;

Δεσμοφύλακας: Ἔλα πιὸ κοντά, παιδί μου. Νὰ πάρε τὸ Εὐαγγέλιό σου. Τούτη εἶναι ἡ ἐλπίδα ὄλων ἡμῶν.

Α' Στρατιώτης: Βέβαια. Σκωτσέζος εἶσαι. Λυπᾶσαι δυὸ δράμια μολύβι τῆς σφαίρας καί μιὰ ὄρνυα σχοινὶ πού ἔκαμα τὴν θηλειά. Καί θά πληρῶσῃ ἡ κατάξερή σου χώρα λίγο φόρο! Πφ!

Β' Στρατιώτης: Δὲν λέει τίποτε τὸ ἀστεῖο σου. Τὸ πολυγλύψανε καί σάλιωσε βρωμερά.

Α' Στρατιώτης: Ἐσὺ ἂν καθόσουν δυὸ μῆνες ἐδῶ θά γινόσουν Κύπριος. Στὸ διάολο τὰ λαρύγγια τῶν Ἑγγλέζων. Ἔ; Δυὸ δράκες σκωτσέζοι εἶσατε καί θά μᾶς πῆτε ποῖο εἶναι τὸ σωστό.

Β' Στρατιώτης: Κράτηξε τὴ λύσσα σου, Τζῶν. Ἡ ἀνθρωπιὰ δὲν ξέρει ἀπὸ φυλές καί ἔθνη.

Α' Στρατιώτης: Βέβαια. Οἱ Σκωτσέζοι κι' οἱ Κύπριοι ἔχουν ἀνθρωπιὰ.

Β' Στρατιώτης: Γιατί δὲ θέλουμε τὴν ἀδικία;

Α' Στρατιώτης: Βρὲ σὺ, στενόμυαλε, ταφούτη,, πὼς θά ζούσαμε χωρίς... ἰθαγενεῖς;

Β' Στρατιώτης: Νὰ δουλεύουμε.

Α' Στρατιώτης: Ποῦ;

Β' Στρατιώτης: Στὸν τόπο μας, στὴ θάλασσα, ὅπου βροῦμε δουλειά.

Α' Στρατιώτης: Εἶσαι ἡλίθιος.

Β' Στρατιώτης: (Σηκώνει τὸ ὄπλο) Θά κρατήσης τὴ γλῶσσα σου ἢ νὰ σὲ χτενίσω μὲ τὸ στέν;

Α' Στρατιώτης: Γιά δοκίμασε...

Ἀνακριτής: (γυρίζει γρήγορα) Ἄνοιξε.

Α' Στρατιώτης: Πάλιν, κύριε ἀνακριτή;

Ἀνακριτής: (Μπαίνει, βλέπει τὴν θηλειά) Τί εἶναι τούτη ἡ θηλειά στὸ φεγγίτη τοῦ κελιοῦ;

Ἄντρες: Χαιρετισμὸς τῶν ἀγγέλων πρὸς ἕνα μελλοθάνατο, κύριε, ἀνακριτή.

Ἀνακριτής: (πρὸς τὸν στρατιώτη) Εἶναι βρωμιὰ. Νὰ κατεβάσετε ἀμέσως καί νὰ γίνουν ἀνακρίσεις.

Δεσμοφύλακας: Καί οἱ πυροβολισμοί;

Ἀνακριτής: Τοὺς ἀκούσαμε. Τί σὲ νοιάζει, ἐσένα δεσμοφύλακα;

Δεσμοφύλακας: Ἄφου θά μὲ καθαρῖζανε κι' ἐμένα, κύριε ἀνακριτή. Νὰ τίς σφαίρες στὸν τοῖχο.

Ἀνακριτής: Θά τὸ ἐξετάσω. Ἄντρέα, τί ξέρεις γιά τὴν ὑπόθεση τοῦ Κρήμερ.

Ἄντρες: Ποιὸς εἶναι ὁ Κρήμερ;

Ἀνακριτής: Ἕνας γέρος συνταξιούχος 85 χρονῶν πού περνᾶ τὰ τέλη τοῦ βίου του στὴν Κερήνεια.

Ἄντρες: Μοῦ εἶναι τελείως ἄγνωστος.

Ἀνακριτής: Διάβασε τοῦτο τὸ φυλλάδιο τῆς ὀργάνωσής σου.
Ἀντρέας: (τὸ διαβάζει. Στενοχωριέται). Ἀδύνατο. Δὲν τὸ δέχομαι.
Τὸν δικηγόρο μου παρακαλῶ. Ἔχω νὰ κάμω μιὰν ὑπεύθυνη δήλωση ἐνώπιον μαρτύρων.

Ἀνακριτής: Ὁ δικηγόρος σου εἶναι ἐδῶ. (χτυπᾷ τὴν πόρτα).

Α' Στρατιώτης: Διατάξετε, κύριε ἀνακριτή.

Ἀνακριτής: Νὰ ὀδηγηθῆ ἐδῶ ὁ δικηγόρος τοῦ θανατοποινίτη.

Α' Στρατιώτης: Ἀμέσως (κλείει καὶ φεύγει πρὸς τὰ ἔξω).

Ἀντρέας: Εἶναι ἀκατανόητο. Κηλιδώνω τὴν μνήμη μου χωρὶς τὴν συγ-
κατάθεσή μου.

Ἀνακριτής: Θὰ μπορούσες νὰ τὸ ἐκμεταλλευτῆς αὐτό;

Ἀντρέας: Μὲ τὸν δικό σας τρόπο; Τόσον πολὺ μάς ὑποτιμᾶτε;

Ἀνακριτής: Μὲ ποιὸν τότε τρόπο;

Ἀντρέας: Μὲ τὸν τρόπο τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς. Θὰ κάνω ἔκκληση νὰ ἐλευθερωθῆ. Δὲν θέλω γιὰ τὸν θάνατό μου ἀντίποινα. Θέλω λευκότερο θάνατο, ὅπως ἔχω ζήσει λευκότερα.

Ἀνακριτής: (Διστάζει πρὸς στιγμή) Σᾶς ὑπόσχομαι νὰ μὴ σᾶς ἀνα-
κρίνω ξανά. Σὲ πέντε λεπτὰ θὰ φύγω ἀπὸ τίς φυλακὲς πρὸς ἀγνωστὴ κατεύθυνση.

Ἀντρέας: Εὐχαριστῶ. (Φωνές: προδότη, ἔξω σκυλί... ἐνῶ φαίνεται ὁ
δικηγόρος μὲ τοὺς δυὸ στρατιῶτες).

Μιά φωνή: Ὁ δικηγόρος εἶναι.

Ὅλοι: Ὁ δικηγόρος. (χειροκροτήματα).

Ἀνακριτής: Τί συμβαίνει;

Δεσμοφύλακας: Οἱ κατάδικοι εἶναι ἐναντίον μας.

Ἀνακριτής: Οἱ βαρυποινίτες κοινῶν ἐγκλημάτων;

Δεσμοφύλακας: Ἕλληνες εἶναι κι' αὐτοὶ κι' ἄς ἔχουν κοινὰ ἐγκλή-
ματα στὸν λαϊκό τους.

Δικηγόρος: Καλησπέρα, Ζάκο.

Ἀντρέας: Κύριε συνήγορε, θέλω μιὰ τελευταία χάρη. Μόλις πρὸ ὀλίγου
ἔγω μάθει, πὼς οἱ πατριῶτες ἔχουν ἀπαγάγει κάποιον γέρο Κρήμερ ὡς ὄμηρο.
Ἐλευθέρως δηλῶ ὅτι δὲν δέχομαι νὰ κρατηθῆ ἢ νὰ ἐκτελεσθῆ γιὰ μένα κανεὶς.
Πολὺ περισσότερο ἕνας γέρος. Ἐκλιπαρῶ λοιπὸν τὴν Ὄργάνωση ν' ἀφήσῃ ἐλεύ-
θερο τὸν ἄνθρωπον αὐτό. Καὶ τοῦ ζητῶ συγγνώμη ἂν χωρὶς νὰ τὸ θέλω ἔγινε
πρόξενος ἐνοχλήσεώς του.

Δικηγόρος: Θὰ τὸ μεταδώσω ἀμέσως ἀπὸ τὸ ραδιόφωνο.

Ἀνακριτής: Σὲ συγχάριω, Ἀντρέα. Λυπούμαι πού ἡ θέση μου δὲ μοῦ
ἐπιτρέπει νὰ ἐκφραστῶ πιὸ ἐλεύθερα. (Στὸ μεταξὺ κάθεται ὁ Ἀντρέας. Τὸν χτυ-
ποῦν στὸν ὦμο).

Β' Στρατιώτης: Τᾶκουσες;

Α' Στρατιώτης: Ναί, τὰ πράγματα ἀλλάζουν, Τζών.

Β' Στρατιώτης: Δηλαδή;

Α' Στρατιώτης: Κάποιο δίκαιο ἔχουν οἱ ἄνθρωποι. Τὰ αἰσθηματά
τους δὲν εἶναι τοῦτα τὰ καθημερινά.

Β' Στρατιώτης: Αὐτὴ τὴν ἀποψη εἶχα πάντα.

Α' Στρατιώτης: Γιὰ νὰ συγχωρεθῶ θὰ δώσω στὸν μελλοθάνατο μιὰ
συγκίνηση. Καὶ ἄς μὲ φυλακίσουν. (φεύγει).

Δικηγόρος: Θὰ κάνω τὸ ἔγγραφο καὶ θὰ τὸ δώσω στὸν διευθυντὴ γιὰ
τὸν ραδιοφωνικὸ σταθμὸ καὶ τὸν Τύπο. Θὰ γυρίσω σὲ λίγα λεπτὰ γιὰ τὴν αἴτηση
χάριτος.

Ἀντρέας: Προτιμῶ νὰ μὴ γίνῃ. Πιθανὸν νὰ συνταυτισθῆ μὲ τὸ ἐπεισόδιο.

Ἀνακριτής: Πιστοποιῶ προσωπικῶς πὼς δὲν ἔχουν καμμιά σχέση.

Ἀντρέας: Καὶ ὁ Τύπος τῆς χώρας σου; Ἡ πολιτικὴ σκοπιμότης τῶν
ἄγγλων;

Ἀνακριτής: Γι' αὐτὰ δὲ μπορῶ νὰ ἐγγυηθῶ.

Δικηγόρος: Τώρα ἐπείγει ἡ ἔκκλησή σου. Πᾶμε, κύριε ἀνακριτή;

Ἀνακριτής: Πᾶμε, (χειραψία) Θὰ σὲ θυμᾶμαι πάντα, Ἀντρέα Ζάκο.

Ἀντρέας: Σᾶς συγχωρῶ, κύριε ἀνακριτή, γιὰ ὅλες τίς... ἀνακρίσεις σας.

Ἀνακριτής: Τὸ ἐκτιμῶ αὐτὸ (κτυποῦν τὴν πόρτα. Βγαίνουν, φεύγουν,
ἐνῶ ἀνυψώνεται μιὰ μικρὴ σημαία Ἑλληνικὴ ἀπὸ τὸν φεγγίτη).

Ἀντρέας: Ὁνειρεύομαι, ἢ τρελλάθηκα;

Δεσμοφύλακας: Σημαία. Ἡ Σημαία μας. Ποιὸς τὴν κρέμασε στὸν
φεγγίτη;

Ἀντρέας: Ὡ, ἀγγελικὸ πανί, ἔμβλημα ἐξαίσιο τῆς φυλῆς τῶν Ἑλλήνων.

Ποιό χέρι σε κρέμασε στις ύστατές μου ώρες; Ευλογημένο νασαι στον αιώνα. Δίδαξε στους ανθρώπους πόσο γλυκειά είν' η λευτεριά. Πόσον ο πόθος της Θεούς δημιουργεί έμας τὰ ταπεινά όντα ενός απόμακρου περιφρονημένου νησιού. Χαίρε (κραθαίνει ή σημαία, γονατὰ και προσεύχεται, ο δεσμοφύλακας είναι όρθιος σε προσοχή). Από τὸ παραθυράκι τούς κοιτάζει ο Β' Στρατιώτης).

Α' Στρατιώτης: (γυρνώντας) "Ε! Τζών. Τοῦ κρέμασα μιὰ σημαία δική τους. Τὴν περιμάζεψα τελευταία όταν όρμήσαμε σ' ένα σχολείο.

Β' Στρατιώτης: (κλείοντας τὸ παραθυράκι) Συγχωρήθηκες. Σ' έκτιμῶ σάν άνθρωπο. Δόσε μου τὸ χέρι σου κι' ἄς εἶσαι ἐσύ Έγγλέζος κι' ἐγώ Σκωτσέζος (χειραψία).

Α' Στρατιώτης: Τὸν εὐχαρίστησα;

Β' Στρατιώτης: Τοῦ χάρισες γιὰ μιὰ στιγμή τὸν παράδεισο.

Α' Στρατιώτης: Γιατί δὲ μερώνουμε ἀναμεταξύ μας οἱ ἄνθρωποι; "Η γῆ μᾶς χωρεῖ ὅλους.

Β' Στρατιώτης: Αὐτὸ σκέφτομαι κι' ἐγώ. "Εμεῖς ἀγαπᾶμε τὴν ἐλευθερία. Γιατί δὲ δίνουμε τὴν ἐλευθερία καὶ στοὺς ἄλλους;

Α' Στρατιώτης: Γιὰ νὰ μᾶς σεβαστοῦν κι' αὐτοὶ μὲ τὴ σειρά τους.

Ἀντρέας: "Εχει ἡ ψυχὴ μου λυτρωθῆ. "Αγαπητέ μου ἄνθρωπε, φίλε δεσμοφύλακα, θὰ μπορούσα νὰχω γιὰ ὑστατή μου εὐχαρίστηση λίγη μουσική;

Δεσμοφύλακας: Θὰ εἰδοποιήσω, Ἀντρέα.

Ἀντρέας: Δὲν τῶξερα, πὼς μπορεῖ νὰ βρῆ ἡ ψυχὴ τόση γαλήνη. Τάχα χωρεῖ στὸν χώρο της τοῦτο τ' ὠραίο αἶσθημα τῆς εἰρήνης; (ἐμφανίζεται ὁ δικηγόρος μ' ἕνα ἀξιωματικό). "Εχω τὴν αἴσθηση πὼς δὲν ἔχω ζήσει ποτέ μου σ' αὐτὴ τὴ γῆ. "Ομολογῶ, ἀγαπούσα τὴ γῆ, τὴ γῆ μας, μὰ πόσο, Θεέ μου, τὴν ἐξάσασα! Εἶναι ἕνα μακρυνὸ ὄνειρο, τόσο μακρυνό!

Δικηγόρος: (μπαίνοντας μὲ τὸν ἀξιωματικό) "Αγαπητέ Ἀντρέα...

Ἀντρέας: "Εχω κόψει κάθε σύνδεσμο μὲ αὐτὸν τὸν κόσμο. Ἀφήστε με.

Δικηγόρος: "Οφείλω νὰ σοῦ ἀνακοινῶσω, πὼς χωρὶς νὰ τὸ ξέρης ὑπόβαλα αἴτησιν χάριτος πρὸς τὸν Κυβερνήτη. Δυστυχῶς ἡ ἐπίσημος ἀπάντησι εἶναι: "Ο νόμος θὰ ἀκολουθήσει τὴν πορεία του.

Ἀξιωματικός: Ποιὰ εἶναι ἡ τελευταία σου ἐπιθυμία;

Ἀντρέας: Μουσική. "Η «Ἡρωϊκὴ Συμφωνία» τοῦ Μπετόβεν.

Ἀξιωματικός: Ἀμέσως.

Δικηγόρος: (χειραψία) "Ο Θεὸς μαζί σου, Ἀντρέα.

Ἀντρέας: Ἀνήκω πιά στὸν Θεό. Νάχτετε θάρρος.

Δικηγόρος: Οἱ δικοί σου. Περιμένουν ἔξω.

Ἀντρέας: "Η μάνα; "Ο πατέρας; "Η ἀδελφή; "Α! ὄχι ἐαυτέ μου. Ἀνήκεις πιά ἄλλοῦ. ("Απὸ τὸ βάθος φανερώνονται — ἡ μάνα, ὁ πατέρας, ὁ ἀδελφὸς καὶ ἡ ἀδελφή).

Ἀξιωματικός: Σὲ δυὸ λεπτὰ θὰ τοὺς συναντήσης στὸ διάδρομο (φεύγουν, ὁ Α' στρατιώτης ἀνοίγει).

Α' Στρατιώτης: Ἐλάτε ἔξω, κύριε. Θάρρος καὶ ὁ Θεὸς βοηθός. Οἱ γονιοί σου.

Ἀντρέας: (βγαίνει) Κρατήστε τὰ δάκρυά σας, ἀνήκω πιά στὸν οὐρανό. Κάθε σας θρήνος θὰ ταραξὴ τὴν γαλήνη τοῦ ἀγαπητοῦ σας νεκροῦ. Μάνα; Σ' εὐχαριστῶ γιὰ ὅλα. "Ο ἀδελφός μου θὰ σταθῆ στὸ πλάι σου, θὰ σοῦ κλείσι τὰ μάτια. Πατέρα! ψηλά τὸ μέτωπό. "Ο γυιός σου δὲν εἶναι ἐγκληματίας. Εἶναι στρατιώτης τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Ἑλλάδας. Ἀδελφούλα μου! νὰ φιλήσουν ὅλοι οἱ Ἕλληνες τὰ στέφανά σου. Ἀδελφέ μου! τώρα ἐσύ θάσαι ὁ πρωτότοκος. Τὸν νοῦ σου γιὰ τὴν ἀδελφή. Χαίρετε, χαίρετε (πάει πίσω, ὅλο στέκου ἀποσβολωμένοι. Μπαίνει στὸ κελὶ καὶ τὸ κλείουν).

Πατέρας: Ζήτω ἡ Ἑλλάδα, παιδί μου.

Φωνές: (ἀπὸ τὰ κελιά) "Ενωσι. Ζήτω ἡ Ἑλλάδα (κτυπήματα παντοῦ). Σὲ γνωρίζω ἀπὸ τὴν κόψη... (φεύγουν οἱ γονιοί, ἔαφνικά ἀκούεται μιὰ φωνή).

Φωνή: "Ο ἱερέας, σιωπή. ("Όλοι σταματοῦν).

Ἀξιωματικός: (Μπαίνει στὸ διάδρομο. Τοῦ ἀνοίγουν) Ἀντρέα. "Η ἠρωϊκὴ συμφωνία. "Ο ἱερέας σὲ περιμένει στὸν διάδρομο πίσω. Σὲ μιὰ ὥρα θὰ γίνῃ ἡ ἐκτέλεσή σου.

Ἀντρέας: Εὐχαριστῶ. "Η ἠρωϊκή...

Δεσμοφύλακας: Νὰ σᾶς βοηθήσω... (Βάζει τὴν πλάκα στὸ γραμμόφωνο).

Ἀντρέας: "Α! "Ο ἱερέας. Ἀγαπητέ μου ἄνθρωπε, βάλε τὸ γραμμόφωνο ν' ἀκούω καὶ στὴν ἐξομολόγησή μου τὴν θεία τούτη μουσική. (Βγαίνει ἀκο-

λουθῶντας τὸν ἀξιωματικό. Χάνεται στὸ βάθος. Ἀρχίζει ἡ μουσική. Ὁ δεσμοφύλακας κάθεται κρατῶντας τὸ κεφάλι του).

Α' Στρατιώτης: Πνίγομαι, Τζών.

Β' Στρατιώτης: Θὰ πνιγόμεστε γιὰ πάντα.

Α' Στρατιώτης: Κάτι στραβὸ ὑπάρχει στὶς ἀπόψεις μας.

Β' Στρατιώτης: Διχασμὸς στὶς ἀντιλήψεις. Καλύτερα, ἀσυνέπεια.

Α' Στρατιώτης: Τί φταίμε ἐμεῖς ὅμως οἱ ἀπλοὶ ἄνθρωποι; Οἱ στρατιῶτες;

Β' Στρατιώτης: Φταίμε, ὅταν δὲν κάμνουμε καλὴ χρῆση τῆς ψήφου μας.

Α' Στρατιώτης: Μικρὴ δύναμη.

Β' Στρατιώτης: Ἔνας-ἕνας, ναί. Ὅλοι οἱ ψῆφοι; Τοῦτοι δίνουν τὴν ἐξουσία στοὺς λίγους. Στους ἀντιπροσώπους μας.

Φωνὴ Ἱερέα: Ἀμήν (ἀπὸ μέσα).

Ἀντρέας: Ἀμήν (ἀπὸ μέσα).

Φωνές: Μετὰ τῶν ἁγίων κατὰ τάξων Κύριε... (μετὰ φανερώνεται ὁ Ἀντρέας μὲ συνοδεία ἀξιωματικοῦ).

Ἀντρέας: Σταματᾶτε (σιωπῆ). Ἡ ἰδέα δὲν πεθαίνει. Δὲν θέλω νεκρώσιμες ἀκολουθίες. Θέλω πανηγυρισμοὺς (προχωρεῖ θαρρετὰ καὶ μπαίνει στὸ κελί).

Δεσμοφύλακας: Εἶσαι πιὰ καθαρὸς καὶ ἕτοιμος;

Ἀντρέας: Ἦμουν πάντα. Γι' αὐτὸ ἐκοινώνησα μὲ ἡσυχὴ τὴν συνειδησή μου. Τοῦτο τὸ γράμμα δόσε το στὸν ἀδελφό μου. Δὲν ἤθελα πρὶν πεθάνω νὰ τὸ διαβάσω. Ἄκουσέ το. Ἄν τύχη καὶ σοῦ τὸ πάρουν μετὰδοσε τὸ νόημα τῶν λόγων μου... (τὸ διαβάζει).

Κον Γεώργιον Ζάκον

Σκουριώτισσα

Κεντρικὰ Φυλακὰ
8.8.1956

Ἀγαπητὲ ἀδελφέ,

Ὅταν θὰ πάρης τὸ γράμμα μου αὐτὸ θὰ ἔχω φύγει γιὰ πάντα. (Ἐνῆρξεν καὶ νῆρξεν πού θὰ μείνη;)

Ἡ ὥρα τοῦ θανάτου πλησιάζει μὰ στὴν ψυχὴ μας φωλιάζει ἡ ἡρεμία. Τὴ στιγμή αὐτὴ ἀκοῦμε τὴν Ἡρωϊκὴ Συμφωνία τοῦ Μπετόβεν. Στὴ θέση πού βρισκόμαστε τώρα οὔτε μὲ τὸ μικροσκόπιο δὲν μπορούμε ν' ἀνακαλύψουμε, πού ὑπάρχει τραγωδία στὸ θάνατο. Τότε μόνον θὰ αἰσθανόμουναι λύπη, ἂν ἤξερα ὅτι θὰ μπορούσα νὰ μείνω γιὰ πάντα νέος κι' ἀθάνατος ἂν ἀπέφευγα τὴν ἐκτέλεση. Νομίζω ὅμως ὅτι μόνον μὲ τὴν ἐκτέλεση θὰ μπορέσω νὰ μείνω πάντα νέος κι' ἀθάνατος. Δὲ βλέπω πιὸ κατάλληλη περίσταση ἀπὸ τὴν τωρινὴ γιὰ νὰ τὸ κάνω.

Δίνε θάρρος στὴν οἰκογένεια. Προσπάθησε νὰ παρηγορήσης τὴ μητέρα μας. Ὁ πρῶτος τῆς γυιῶς ἀπὸ τώρα καὶ στὸ ἐξῆς θὰ εἶσαι ἐσύ καὶ ὄχι ἐγώ.

Σὲ φιλῶ

ὁ ἀδελφός σου, Ἀντρέας.

(Σκοτεινιάζει ὁ διάδρομος. Τὸ κελὶ μισοφωτίζεται. Ἀκούονται ρυθμικὰ πατήματα).

Μιὰ φωνή: Τὸν πᾶνε. Κουράγιο, Ἀντρέα. (φαίνεται ἡ μορφή τοῦ Ἀντρέα μονάχα. Ὑστερα χάνεται).

Φωνές: Ἐνωσις, Ἐνωσις (ξαφνικὰ σιωπῆ).

Ἀντρέας: Σὲ γνωρίζω ἀπὸ τὴν κόψη τοῦ σπαθιοῦ... (ἀπομακρύνεται ἡ φωνή του. Ἡ ἠρωϊκὴ συμφωνία συνοδεύεται μὲ τὰ ρυθμικὰ «Ἐνωσις». Ξαφνικὰ, ἀκούεται ἕνας κρότος τῆς καταπακτῆς. Παύουν ὅλα).

Φωνή: ΝΕΝΙΚΗΚΕ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟ.

(Αὐλαία)

— Τ Ε Λ Ο Σ —

